

Міністерство освіти і науки України

Державна наукова установа

«Український інститут науково-технічної експертизи та інформації»

ДОСЛІДЖЕННЯ, ТЕХНОЛОГІЇ, ІННОВАЦІЇ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

*періодичний
інформаційний
бюлетень*

**№ 2
2025**

УДК 001(4-6ЄС)

Ідентифікатор медіа R40-05189

ISSN 3041-1734 (online)

Редакційна рада: Т.В. Писаренко, Т.К. Кваша

Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі : електронний інформаційний бюлетень // МОН України; ДНУ УкрІНТЕІ. – Київ : УкрІНТЕІ, 2025. – Вип. 2. – 48 с.

Електронний інформаційний бюлетень "Дослідження, технології, інновації у Європейському Союзі" – це результат щоденного моніторингу новин щодо інновацій, нових технологій, науково-дослідних та інноваційних проєктів, на виконання грантів від Європейської ради з питань досліджень, ініціативи МСП, змін законодавства в області науки, технологій та інноваційної діяльності за пріоритетними напрямками, актуальних подій.

Періодичність: щомісячно.

Рік заснування: 2017 р.

Передплата на видання здійснюється через УкрІНТЕІ.

IBAN: UA518201720313201001201097044 в УДКСУ у м. Києві,
код ЄДРПОУ 40814998, ПІН 408149926502, код платежу 25010100

З питань придбання:

тел: (044) 521-00-39, e-mail: uintei.info@gmail.com

Засновник: Державна наукова установа "Український інститут науково-технічної експертизи та інформації"

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 5332 від 12.04.2017 р.

Адреса редакції: 03150, м. Київ, вул. Антоновича, 180

ЗМІСТ

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ	6
ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА АНТОНІУ КОСТИ НА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ ПІСЛЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЗУСТРІЧІ ЛІДЕРІВ ЄС 3 ЛЮТОГО 2025 Р.	6
КОМІСАР КАДІС РОЗПОЧИНАЄ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОКЕАНІЧНИЙ ПАКТ ДІАЛОГОМ ВИСОКОГО РІВНЯ З РИБАЛЬСТВА ТА ОКЕАНУ	7
ЄС ЗАПУСКАЄ ІНІЦІАТИВУ INVESTAI НА 200 МІЛЬЯРДІВ ЄВРО ДЛЯ ПІДТРИМКИ ІШ ТА ГІГАФАБРИК	7
ЄС ПОТРЕБУЄ "РАДИКАЛЬНО" КРАЩОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РОЗВІДКИ, ПОПЕРЕДЖАЮТЬ ЙОГО РАДНИКИ	8
ДОСЛІДЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ДЕМОКРАТІЇ НАБИРАЮТЬ ЗНАЧЕННЯ В ПЛАНАХ HORIZON	10
ДОСЛІДЖЕННЯ СТИКАЮТЬСЯ З НЕВИЗНАЧЕНИМ МАЙБУТНІМ У ЗМІНІ БЮДЖЕТУ ЄС	11
ВИМОГИ АЛЬЯНСУ НАУКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НІМЕЧЧИНИ ДО МАЙБУТНЬОГО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ	12
ПРОЄКТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ CITIES MISSION ВИЗНАЧАЄ ТЕМИ НА 2026-27 РОКИ	13
ЄК ПРЕДСТАВИЛА КОМПАС ЄС ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ПРОЦВІТАННЯ	13
ПІЛОТНА ПРОГРАМА CHOOSE EUROPE RESEARCH CAREERS РОЗПОЧНЕТЬСЯ У 2025 РОЦІ	16
ФОРУМ EIS РЕКОМЕНДУЄ ОБ'ЄДНАТИ ЄВРОПЕЙСЬКУ ЕКОСИСТЕМУ СТАРТАПІВ	16
ВИКОНАВЧІ УКАЗИ ТРАМПА ЩОДО НАУКИ США ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ АКАДЕМІЙ	17
КОМІСІЯ ПРЕДСТАВЛЯЄ СВОЮ ДОРОЖНЮ КАРТУ ДЛЯ ПРОЦВІТАЮЧОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ЄС	17
ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	19
КОМЮНІКЕ ЄВРОКОМІСІЇ: ФОРМУВАННЯ ПРИВАБЛИВОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ (COM/2025/75)	19
ПРОЄКТ РІШЕННЯ РАДИ ЩОДО ОНОВЛЕННЯ ДІЇ УГОДИ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СПІВТОВАРИСТВОМ ТА УКРАЇНОЮ	20
РАДА ТА ПАРЛАМЕНТ ПОГОДИЛИСЯ СКОРОТИТИ ХАРЧОВІ ВІДХОДИ ТА ВСТАНОВИТИ НОВІ ПРАВИЛА ЩОДО ВІДХОДІВ ТЕКСТИЛЮ	20
ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНЕ РІШЕННЯ КОМІСІЇ (ЄС) 2025/410 ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РІШЕННЯ 2013/713/ЄС ПРО СТВОРЕННЯ ECRIN-ERIC	21
АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ	22
МОНІТОРИНГ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ 2024	22

ЗВІТИ ЄВРОКОМІСІЇ ЩОДО ПРОГРЕСУ У ЗАХИСТІ ВОД, НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЄВРОПЕЙСЬКОГО МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПОВЕНЕЙ	23
ЗВІТ JRC ПРО ЛАНЦЮЖКИ ПОСТАЧАННЯ МЕТАЛЕВОГО ТИТАНУ	25
ОЦІНКА ЗАХОДІВ ІЗ ПЕРЕРОБКИ КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ	26
ЗГІДНО З НОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ ЄВРОБАРОМЕТРА, ЄВРОПЕЙЦІ РІШУЧЕ ПІДТРИМУЮТЬ НАУКУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ	26
БАРОМЕТР ГЛОБАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА 2025	27
РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ: ДОСЛІДЖЕННЯ JRC ПОКИ ЩО ВИЯВИЛО НЕОДНОЗНАЧНИЙ ПРОГРЕС	29
КЛІМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ G20 НЕДОСТАТНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПАРИЗЬКОЇ УГОДИ	30
221 НОВА ТЕХНОЛОГІЯ, ЯКА МОЖЕ СФОРМУВАТИ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ	32
2023 РІК: РЕКОРДНЕ ЗРОСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ	33
МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ	33
ДЕЛЕГАЦІЯ МОН У США: ЗМІЦНЮЄМО ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ОСВІТИ ТА ВІДКРИВАЄМО НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СПІВПРАЦІ	33
УХВАЛЕНО РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРО ПІДПИСАННЯ УГОДИ МІЖ УРЯДОМ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА	34
УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ ...	35
УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ОТРИМАЮТЬ БІЛЬШЕ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: СТАРТУВАВ ПРОЄКТ LUKE	35
DEFENCE TECH INNOVATIONS FORUM: ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВЖЕ СЬОГОДНІ	36
МІЖНАРОДНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТЯН І НАУКОВЦІВ	37
НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ	38
ПРІОРИТЕТИ КОСМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	38
UNIVERSITY GROUP ЗАПУСКАЄ ІНСТРУМЕНТ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ВИЩОЮ ОСВІТОЮ	38
КІЛЬСЬКІ ДОСЛІДНИКИ КООРДИНУЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ ПРОЄКТ ІЗ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВАРТІСТЮ 11 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО	39
БІБЛІОТЕКА ДОКАЗІВ ПРАКТИКИ ВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА	40
КОМІСІЯ ЗАПУСКАЄ НОВИЙ ЦЕНТР БІОТЕХНОЛОГІЙ І БІОВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНИХ КОМПАНІЙ	41
УДОСКОНАЛЕННЯ СКРИНІНГУ ТА ЛІКУВАННЯ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ	42
ПОТОЧНІ ПРОЄКТИ	43
ПРОКЛАДАННЯ ЦИРКУЛЯРНОСТІ ВІД ОРГАНІЧНИХ ЗАЛИШКІВ ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНИХ ЗАВОДІВ ДО ЦІННИХ АЛЬТЕРНАТИВ М'ЯСА	43
ЗРОБИТИ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОСТУПНИМ ДЛЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ..	44
ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ	45

ІННОВАЦІЇ ДОПОМАГАЮТЬ ГАРАНТУВАТИ, ЩО ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ НЕ КОШТУВАТИМУТЬ ЗЕМЛІ	45
ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ	46
УРЯД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ НАДАЄ СТИПЕНДІЙ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК	46
MSCA ВІДКРИВАЄ КОНКУРС SOFUND НА 101,8 МЛН ЄВРО	47
РОБОЧА ПРОГРАМА EDF 2025 ВИДІЛЯЄ ПОНАД 1 МІЛЬЯРД ЄВРО НА ОБОРОННІ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	47

ОФІЙЦІЙНІ ЗАХОДИ

ВИСТУП ПРЕЗИДЕНТА АНТОНІУ КОСТИ НА ПРЕС-КОНФЕРЕНЦІЇ ПІСЛЯ НЕФОРМАЛЬНОЇ ЗУСТРІЧІ ЛІДЕРІВ ЄС 3 ЛЮТОГО 2025 Р.

3 лютого 2025 року відбулася перша в історії зустріч європейських лідерів, присвячена виключно обороні. У 2022 році на Версальському саміті було вирішено,

що європейці повинні взяти на себе більшу відповідальність за власну оборону. Багато вже зроблено, але потрібно зробити більше.

Війна, яка триває в Україні, кібератаки та гібридні атаки, ситуація на Близькому Сході – все це вимагає сильного європейського підходу для забезпечення безпеки всіх громадян, миру на континенті. Оборона Європи є невід’ємною частиною цього проєкту.

Дискусії були зосереджені на трьох основних темах: обороноздатність, фінансування та партнерство.

Обороноздатність: необхідно зосередитися на найбільш критичних прогалинах, нагальних потребах і на сферах, де є наявна додана вартість ЄС. Насамперед, це протиповітряна та протиракетна оборона, ракети і боєприпаси, військова мобільність та стратегічні механізми. В центрі цих зусиль – зміцнення європейської оборонної промисловості, ми повинні виробляти більше можливостей, які нам потрібні, і робити це швидше.

Фінансування: Витрати на оборону вже зросли на 30% між 2021 і 2024 роками. На сьогодні в середньому 23 країни-члени, які також є союзниками НАТО, витрачають на оборону близько 2% свого ВВП. Комісія оголосила, що розгляне гнучкість нових правил економічного управління, щоб дозволити збільшити національні витрати на оборону.

Також потрібні європейські зусилля для мобілізації більшої кількості приватних і державних інвестицій. Щоб покращити доступ до приватного фінансування, Європейський інвестиційний банк уже розширив свою діяльність на підтримку індустрії безпеки та оборони. Що стосується державних коштів, то оборона буде важливою темою у наступному бюджетному циклі ЄС з 2028 року. Але всім зрозуміло, що ЄС повинен діяти швидше.

Звучали й інші ідеї, включно з інноваціями.

Оборонні партнерства: стратегічне партнерство ЄС з НАТО є ключовим для забезпечення трансатлантичної безпеки. Обидві організації продовжуватимуть співпрацювати та зміцнювати одна одну.

Європейські лідери надали Європейській Комісії та Раді політичні вказівки щодо можливостей, фінансування та відносин з НАТО, Сполученими Штатами та Сполученим Королівством.

https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/02/03/remarks-by-president-antonio-costa-at-the-press-conference-following-the-informal-eu-leaders-retreat-of-3-february-2025/?utm_source=brevo&utm_campaign=AUTOMATED%20-%20Alert%20-%20Newsletter&utm_medium=email&utm_id=3318

КОМІСАР КАДІС РОЗПОЧИНАЄ ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ОКЕАНІЧНИЙ ПАКТ ДІАЛОГОМ ВИСОКОГО РІВНЯ З РИБАЛЬСТВА ТА ОКЕАНУ

Комісар з питань рибальства та океанів Костас Кадіс запустив перший Діалог з питань рибальства та океану, що є вирішальним кроком у формуванні Європейського океанічного пакту.

Круглий стіл високого рівня зібрав різних політиків, зацікавлених сторін та експертів для обговорення майбутнього управління океаном в ЄС.

На зустрічі, яку організував комісар Кадіс, були представлені ключові фігури, включаючи міністрів країн, що головує у Раді ЄС та Франції (господарка Конференції ООН з океану в червні), Кармен Креспо Діас, голову Комітету РЕСН Європейського парламенту, Томаса Бахада, віце-голову міжгрупи SEARICA Європейського парламенту, колишніх комісарів Марію Даманакі та Кармену Велла, а також представників Консультативних рад, НУО, аналітичних центрів, промисловості і дослідницького співтовариства.

Учасники обговорювали нагальні проблеми, з якими стикається модель управління океаном ЄС, включаючи виклики та пріоритети для їх вирішення. Вони досліджували заходи щодо захисту біорізноманіття та сприяння екосистемному управлінню океаном, а також можливості для сталого зростання та створення робочих місць у блакитній економіці ЄС. Діалог також був зосереджений на підтримці стійкості прибережних громад і міст у різних морських басейнах ЄС.

Обговорення сприятимуть розвитку Європейського океанічного пакту, ключової ініціативи, спрямованої на забезпечення більшої узгодженості в різних сферах політики, пов'язаних з океаном. Діалоги про рибальство та океан продовжаться Європейськими днями океану в Брюсселі 5 березня. Це знаменує собою значний крок вперед у формуванні Європейського пакту про океан, який, як очікується, відіграватиме вирішальну роль в управлінні океаном.

https://oceans-and-fisheries.ec.europa.eu/news/commissioner-kadis-kicks-european-ocean-pact-high-level-fisheries-and-ocean-dialogue-2025-02-21_en

ЄС ЗАПУСКАЄ ІНІЦІАТИВУ INVESTAI НА 200 МІЛЬЯРДІВ ЄВРО ДЛЯ ПІДТРИМКИ ШІ ТА ГІГАФАБРИК

На *Паризькому саміті щодо штучного інтелекту* Європейська комісія оголосила мобілізацію 200 мільярдів євро для штучного інтелекту, включаючи 50 мільярдів євро інвестицій з боку ЄС разом із 150 мільярдами євро фінансування від приватних інвесторів.

Ініціатива ЄС, яка отримала назву InvestAI, "доповнить" зобов'язання EU AI Champions на 50 мільярдів євро. "Це буде найбільше державно-приватне партнерство у світі для розробки надійного штучного інтелекту", – сказала президент Комісії Урсула фон дер Ляєн у своїй промові під час саміту.

Кошти InvestAI включають новий фонд вартістю 20 мільярдів євро для гігафабрик штучного інтелекту. Вони будуть використані для підтримки чотирьох майбутніх гігафабрик штучного інтелекту, зосереджених на навчанні найскладніших і найбільших моделей ШІ, з приблизно 100 тисячами мікросхем ШІ останнього покоління. Мета полягає в тому, щоб великі та малі компанії в ЄС отримали доступ до великомасштабної обчислювальної потужності.

Початкове фінансування ініціативи буде надходити з існуючих програм ЄС, таких як Digital Europe Programme, InvestEU та Horizon Europe; країни-члени також можуть робити внески через фонди програмування.

Цей крок відбувається в той час, коли європейські країни нарощують свої зобов'язання щодо ШІ, оскільки конкурентний тиск між Європою, США та Китаєм зростає – останні двоє виграють у гонці за штучний інтелект.

Президент Франції Еммануель Макрон нещодавно оголосив, що протягом наступних п'яти років країна спрямує 109 мільярдів євро на інвестиції в штучний інтелект.

https://sifted.eu/articles/eu-invest-ai-initiative-news?utm_campaign=Sifted%20Daily%20Newsletter&utm_medium=email&hsenc=p2ANqtz-9N1JjCbZM5_xg_VQq0X5vRcKXd_EEPA8ld-Jg8UDQSJJKyKTKf10FTt9BIU8tbJFSsJF6J1wTSJHUnSEy4YwIzktTDVg&hsmi=346832014&utm_content=346832014&utm_source=hs_email

ЄС ПОТРЕБУЄ "РАДИКАЛЬНО" КРАЩОЇ ТЕХНОЛОГІЧНОЇ РОЗВІДКИ, ПОПЕРЕДЖАЮТЬ ЙОГО РАДНИКИ

Група радників попереджає, що ЄС не має спільної інформації про те, в чому відстає в дослідженнях і технологіях, а також про вплив нових проривних досліджень.

Без кращої інформації ЄС ризикує натрапити на подальшу технологічну залежність від інших країн, як це сталося, наприклад, із *рідкоземельними металами*. Вони мають вирішальне значення для електромобілів і зброї, але майже повністю контролюються Китаєм.

"Наразі немає достатньо сильного командно-контрольного центру, який би мав точне представлення про сильні сторони блоку", – сказав Павел Свебода, доповідач групи з економічного та соціального впливу досліджень та інновацій, яка опублікувала звіт *минулого* місяця.

За словами Свебоди, різні генеральні директорати Європейської комісії дотримуються оцінки власних технологічних сфер, не маючи достатнього огляду всієї картини.

Брюссель намагався посилити збір розвіданих – у 2021 році Комісія запустила Обсерваторію критичних технологій ЄС, зосереджену на тих технологіях, де вона особливо залежить від інших щодо оборонних і космічних компонентів. На початку 2024 року обсерваторія передала державам-членам *секретний звіт* про свої висновки. Очікується, що на початку цього року Комісія оприлюднить дорожні карти щодо космічних технологій.

Але для Свєбоди практика обсерваторії видавати лише конфіденційні звіти означає, що вона недостатньо відкрита. "ЄС прийняв надто секретний підхід до відстеження критичних технологій", – сказав він.

Комісія підтвердила, що звіти обсерваторії залишатимуться конфіденційними. "Ці звіти допомагають скласти карту критичних ланцюжків поставок, виявити прогалини, залежності, включно з областями, які вимагають термінових заходів", – сказав речник.

Разом з державами-членами Комісія також *проводить оцінку ризиків* вразливості в чотирьох економічно важливих сферах: напівпровідники, штучний інтелект, квантові технології та біотехнології. Проте це теж робиться "за зачиненими дверима, і інформація не передається навіть в урядових адміністраціях", – сказав Свєбода.

У звіті "Впровадження передбачуваного технологічного управління в перехідний період Європи" попереджається про необхідність "радикального вдосконалення" апарату стратегічної розвідки.

Він вказує на інструмент відстеження критичних технологій Австралійського інституту стратегічної політики, публічний інструмент для моніторингу того, які країни ведуть дослідження в 64 різних технологічних сферах. Було б "фантастично", якби ЄС створив подібний інструмент, сказав Свєбода.

Трекер оцінює лідерство на основі кількості високоцитованих дослідницьких робіт, опублікованих кожною країною. Свєбода хоче, щоб ЄС створив розширену версію, яка також розглядатиме впровадження технологій на основі таких показників, як патенти та частка ринку.

Група Свєбоди не самотня у своїй стурбованості тим, що ЄС є сліпим, коли справа доходить до відстеження ключових технологій і вразливостей ланцюга поставок. У жовтні минулого року аналітики європейських аналітичних центрів *також попередили*, що в ЄС бракує достатнього розуміння.

"Без цих знань уряди обходяться без радарів, коли розробляють політику захисту та просування активів, чутливих до безпеки чи конкурентоспроможності", – заявили Ребекка Арчесаті з берлінського Інституту вивчення Китаю і Тобіас Герке з Європейської ради закордонних справ. Відносини.

Країни-члени ЄС недостатньо довіряють одна одній, щоб ділитися інформацією, оскільки самі є економічними конкурентами. Водночас приватний бізнес також не бажає ділитися інформацією, оскільки побоюється витоку інформації до конкурентів, "особливо коли канали інформації незахищені".

Це свідчить про те, що ЄС може потребувати більшого управління, навіть на дослідницькому рівні в деяких галузях, замість того, щоб чекати, доки з'являться реальні технології, які можна контролювати.

Одним із прикладів є *геоінженерія*, яка має на меті дослідити, чи можна охолодити планету штучно, хоча це буде супроводжуватися "значними ризиками", попереджає звіт.

https://sciencebusiness.net/news/eu-needs-radically-better-technology-intelligence-its-advisers-warn?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Macron%20calls%20for%20ambitious%20EU%20innovation%20strategy%20in%20AI%2C%20cleantech%2C%20defence&utm_campaign=Science%20Business%20Bulletin%20No%20%201240

ДОСЛІДЖЕННЯ СТІЙКОСТІ ДЕМОКРАТІЇ НАБИРАЮТЬ ЗНАЧЕННЯ В ПЛАНАХ HORIZON

Європейська комісія прагне прискорити дослідження стійкості демократії протягом наступних двох років за допомогою більш масштабних і відкритих конкурсів у рамках Кластера 2 Horizon Europe, який зосереджується на культурі, творчості та інклюзивному

суспільстві.

Комісія проводить дослідження, які зміцнюють узгодженість і єдність Європи проти "шокових хвиль, що надходять через Атлантику та зі Сходу". Хоча "відродження демократичного врядування" вже було пріоритетом у робочій програмі на 2021-24 рр. для кластера 2, геополітичний контекст змінився із посиленням авторитарних тенденцій, які загрожують основним свободам у Європі та в усьому світі.

Серед конкретних тем, які висвітлюються, є гендерне насильство, плюралізм ЗМІ та чесність виборів. Також пропонується нове партнерство для соціальної трансформації та стійкості, яке буде фінансуватися спільно з державами-членами. Воно спрямовано на підтримку інклюзивного зростання та зменшення вразливості, що виникає внаслідок змін, пов'язаних із кліматом, моделями торгівлі та демографічними показниками.

Проект робочої програми кластера 2 на 2025 рік показує, що авторитарія та геополітична невизначеність уже викликають занепокоєння в гуманітарних дослідженнях.

Серед інших закликів, цього року ЄС виділить 10,5 мільйонів євро на дослідження привабливості авторитарного управління, щоб надати політикам знання про ці тенденції та, зрештою, нові інструменти для управління ними. Окрім демократії, у 2026-2027 роках Кластер 2 продовжуватиме фінансувати дослідження, пов'язані з культурною спадщиною та соціально-економічною інтеграцією в Європі.

Нижче наведено розбивку напрямів досліджень, запропонованих для Кластера 2 у 2026-27 роках.

Демократія та управління: Свобода ЗМІ та плюралізм ЗМІ; Стійкість і готовність суспільства; Штучний інтелект і цифрова трансформація демократії; Участь громадян та інклюзивне формування політики; Сприяння рівності та інклюзивності; Управління та державне управління; Верховенство права та корупція; Міжнародний вимір.

Культура, креативність та інклюзивне суспільство: Новий план сталого процвітання та конкурентоспроможності Європи; Підтримка людей, зміцнення наших суспільств і нашої соціальної моделі; Наскрізні теми.

Соціально-економічні перетворення: Підвищення стійкої економіки; Зменшення вразливості; Драйвери змін.

Ці теми можуть бути змінені до офіційного випуску робочих програм Horizon Europe 2026-27 пізніше цього року.

<https://sciencebusiness.net/news/horizon-europe/research-democratic-resilience-gains-ground-horizon-plans>

ДОСЛІДЖЕННЯ СТИКАЮТЬСЯ З НЕВИЗНАЧЕНИМ МАЙБУТНІМ У ЗМІНІ БЮДЖЕТУ ЄС

Європейська комісія розпочинає консультації щодо бюджету ЄС на період після 2027 року, який хоче бути амбітним "як за розміром, так і за дизайном" в умовах геополітичної напруженості та нечесної глобальної конкуренції.

"Статус-кво – це не варіант", – пише Комісія у своєму начерку бюджету на 2028-34 роки або Багаторічної фінансової рамки (MFF), опублікованому нещодавно. Його основою є Фонд конкурентоспроможності для "підтримки стратегічних секторів і технологій, критичних для конкурентоспроможності ЄС", включаючи дослідження та інновації.

Цей фонд працюватиме разом із планом для кожної країни з ключовими реформами та інвестиціями в таких сферах, як фонди згуртованості, що дозволяє пов'язувати ресурси з результатами діяльності.

Незрозуміло, чи планує Комісія фінансувати дослідження та інновації в сферах, які не вважаються стратегічними і тому не підпадають під Фонд конкурентоспроможності. Дорожня карта викликає тривогу в дослідницьких організацій та університетів, які вже стурбовані тим, що фінансування досліджень може підпадати під Фонд конкурентоспроможності, а не в окрему Рамкову програму, яка замінить Horizon Europe.

Водночас у документі повторюється бажання президента Комісії Урсули фон дер Ляєн поставити дослідження та інновації в центр економіки ЄС: "Майбутня конкурентоспроможність Європи залежатиме від нашої здатності розпочати нову епоху винахідництва та винахідливості", – йдеться в ньому.

У плані Комісії визнається недолік підтримки ЄС інновацій, зауважуючи, що бюджет не забезпечує безперебійного фінансування від досліджень через розробку технологій до їх впровадження. Державні витрати на дослідження та інновації "недостатньо орієнтовані на проривні інновації" і не мають масштабу, пише Комісія.

Приватні інвестиції також є дефіцитними: у 2021 році компанії ЄС витратили на ДіР на 270 мільярдів євро менше, ніж компанії США. Комісія має намір спростити та зменшити кількість інструментів, щоб уможливити дійсно стратегічний бюджет. Це контрастує з поточним бюджетом, який допускає дублювання програм і затримки через надмірну кількість програмних документів.

Спрощення доступу до фондів ЄС також буде пріоритетом, особливо для МСП. Комісія сподівається запровадити "справжню єдину точку входу для бенефіціарів до всіх фінансових та консультаційних послуг ЄС" у наступній МФФ.

Виклик фінансування ЄС поставив перед собою амбітні цілі щодо конкуренції з США та Китаєм у сфері нових технологій, одночасно нарощуючи свою оборонну готовність, і це вимагатиме жорстких рішень у наступному бюджеті. З 2028 року ЄС погасить запозичення, взяті для програми NextGenerationEU, яка підтримувала відновлення

країн-членів після пандемії. Виплати можуть становити 25-30 мільярдів євро на рік протягом наступного бюджетного періоду, що становить майже 20% поточного бюджету.

Розширення "власних ресурсів", які наразі включають такі інструменти, як Схема торгівлі викидами, наразі блокується урядами ЄС. Комісія закликає відновити роботу над новими варіантами.

Протягом наступних 12 тижнів відбуватимуться публічні консультації щодо плану Комісії. "Наступний довгостроковий бюджет ЄС має бути розроблений колективними зусиллями", – сказав комісар з питань бюджету Пьотр Серафін.

<https://sciencebusiness.net/news/eu-budget/research-faces-uncertain-future-eu-budget-shakeup>

ВИМОГИ АЛЬЯНСУ НАУКОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ НІМЕЧЧИНИ ДО МАЙБУТНЬОГО НІМЕЦЬКОГО УРЯДУ

ALLIANZ DER WISSENSCHAFTSORGANISATIONEN

Альянс наукових організацій Німеччини зазначає, що дослідження Німеччини є одними з найкращих у світі. Своїми успіхами вони завдячують різноманітності вищої освіти та дослідницької системи, конституційно гарантованій автономії та надійному фінансуванню від федерального уряду та урядів земель.

Щоб продовжувати досягати досконалості в часи геополітичної напруженості, глобальної конкуренції за таланти та стрімкого технологічного розвитку, важливо підтримувати середовище, яке сприяє дослідженням та інноваціям і забезпечує чітку політичну підтримку. Тому Альянс наукових організацій Німеччини закликає забезпечити:

1. Стабільне фінансування науково-педагогічної роботи: стає збільшення витрат на дослідження та розробки принаймні до 3,5% ВВП, продовження дії *Пакту про зміцнення вищої освіти та викладання*, надійне фінансування Стратегії досконалості та збільшення фінансування через *Пакт про дослідження та інновації*. Більше того, федеральний уряд Німеччини повинен виступати за незалежний бюджет ЄС на дослідження та розробки.

2. Зменшення бюрократії та посилення автономії. Вища освіта та дослідницькі установи потребують більш гнучкої правової та фінансової бази. Існує нагальна потреба в послідовному впровадженні Закону про академічну свободу, перегляді Закону Німеччини про податок на додану вартість, щоб зробити його більш сприятливим для досліджень, а також зменшення бюрократичних перешкод і зобов'язань щодо звітності. Альянс висунув конкретні пропозиції, спрямовані на скорочення бюрократії та прискорення процедур без зволікань.

3. Сприяння розмаїттю дослідницького середовища Німеччини.

4. Цілеспрямоване зміцнення інфраструктур для дослідження та навчання, що передбачає стає інвестування в технології, обладнання та засоби для досліджень і викладання.

5. Розширення глобального охоплення дослідницького середовища, що передбачає залучення висококваліфікованих студентів і вчених-дослідників, надання їм пропозицій щодо привабливих загальних умов, прискорення візових процедур, зміцнення глобальної академічної та дослідницької співпраці в часи геополітичної складності.

6. Об'єднання досліджень, освіти та інновацій в одному міністерстві, політика досліджень та інновацій має бути пріоритетною та тісніше інтегрованою.

<https://www.allianz-der-wissenschaftsorganisationen.de/en/topics-statements/the-demands-of-the-alliance-of-science-organizations-in-germany-to-the-future-german-government/>

ПРОЄКТ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ CITIES MISSION ВИЗНАЧАЄ ТЕМИ НА 2026-27 РОКИ

Серед пріоритетів – циркулярна економіка, воднева енергетика, відновлення природи та громадський транспорт. Теми, які будуть пріоритетними для місії Horizon Europe Cities Mission, викладені в проєкті робочої програми.

Місія Horizon Europe для кліматично нейтральних і розумних міст розпочала роботу у 2021 році. Було відібрано 100 міст, які стануть інноваційними центрами з наміром прокласти шлях для інших міст, які підуть їхніми стопами до 2050 року.

Десять пріоритетів варіюються від конкретних систем, таких як мікромережі постійного струму низької напруги, до широких сфер інтересу, таких як міські стічні води та системи водневої енергії.

Десять тематичних областей: Впровадження моделей циркулярної економіки в будівельному секторі; Інноваційні низьковольтні мікромережі постійного струму в будівлях; Перехід на низькотемпературне опалення, в індивідуальних і централізованих системах тепlopостачання; Водневі долини; Міські стічні води; Відновлення природи в містах; Комплексні, стійкі до клімату мультимодальні пасажирські вузли; Енергоефективний міський та приміський громадський транспорт; Циркулярна економіка: зменшення відходів від електронної комерції та міської логістики; Інноваційні закупівлі для зменшення викидів парникових газів.

https://sciencebusiness.net/news/missions/cities-mission-draft-work-programme-sets-topics-2026-27?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=EU+to+open+%E2%82%AC1B+funding+round+for+defence+R+D&utm_campaign=

ЄК ПРЕДСТАВИЛА КОМПАС ЄС ДЛЯ ВІДНОВЛЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ПРОЦВІТАННЯ

29 січня 2025 року Європейська Комісія представила Компас конкурентоспроможності для ЄС, який має забезпечити стратегічну та чітку структуру керування роботою Комісії та встановлює курс для Європи на шляху до статусу кліматично нейтрального континенту, де нові технології, послуги та чисті продукти розробляються, виробляються та випускаються на ринок.

У доповіді Драгі про конкурентоспроможність ЄС "Майбутнє європейської конкурентоспроможності" визначено три трансформаційні імперативи для підвищення конкурентоспроможності, а Компас встановлює набір основних заходів для втілення кожного з цих імперативів у реальність:

1. Усунення інноваційного розриву: ЄС має створити сприятливе для молодих інноваційних стартапів середовище існування, стати лідером у промислових швидкозростаючих секторах, що базуються на глибоких технологіях, сприяти поширенню технологій серед відомих компаній і МСП. У зв'язку з цим Комісія пропонує ініціативи:

"Гігафабрики штучного інтелекту" та *"Застосування штучного інтелекту"*, в рамках яких будуть представлені плани дій щодо передових матеріалів, квантових, біотехнологічних, робототехнічних і космічних технологій;

"Стратегія запуску та розширення ЄС", спрямована на усунення перешкод, які заважають появі та розширенню нових компаній.

2. Спільна дорожня карта для декарбонізації та конкурентоспроможності: Компас визначає високі та нестабільні ціни на енергію як ключову проблему та визначає сфери втручання, щоб полегшити доступ до чистої доступної енергії.

3. Зменшення надмірних залежностей і підвищення безпеки. ЄС уже має найбільшу та найшвидше зростаючу мережу торгових угод у світі, яка охоплює 76 країн, на які припадає майже половина торгівлі ЄС. Щоб продовжувати диверсифікувати та зміцнювати європейські ланцюги поставок, Компас посиляється на нову серію чистих торгових та інвестиційних партнерств, щоб допомогти забезпечити постачання сировини, чистої енергії, екологічно чистого транспортного палива та чистих технологій з усього світу.

Три імперативи доповнюються п'ятьма наскрізними заходами, які Комісія вважає важливими для *підтримки конкурентоспроможності* в усіх секторах:

1. Спрощення: цей інструмент має на меті різке зменшення регуляторного та адміністративного тягаря. Це передбачає полегшення доступу до фондів ЄС та отримання адміністративних рішень ЄС. Майбутня пропозиція Omnibus спростить звітність про сталий розвиток, належну обачність і таксономію

2. Зменшення бар'єрів на шляху до єдиного ринку: щоб покращити функціонування єдиного ринку в усіх галузях, Стратегія горизонтального єдиного ринку модернізує структуру управління, усуваючи бар'єри всередині ЄС і запобігаючи створенню нових. Крім того, Комісія скористається нагодою, щоб зробити процеси встановлення стандартів швидшими та доступнішими, зокрема для МСП та стартапів.

3. Фінансування конкурентоспроможності: ЄС не має ефективного ринку капіталу, який перетворює заощадження на інвестиції. Комісія представить Європейський союз заощаджень та інвестицій для створення нових заощаджень та інвестиційних продуктів, надання стимулів для ризикового капіталу та забезпечення безперебійного потоку інвестицій по всьому ЄС.

4. Сприяння навичкам і якісним робочим місцям: основою конкурентоспроможності Європи є її люди. Щоб забезпечити належну відповідність між навичками та вимогами ринку праці, Комісія представить ініціативу щодо створення Союзу навичок, зосередженого на інвестиціях, навчанні дорослих і навчанні впродовж життя, створенні

перспективних навичок, утриманні навичок, справедливій мобільності, залученні та інтеграції кваліфікованих талантів з-за кордону та визнанні різних типів навчання, щоб дати людям можливість працювати в нашому Союзі.

5. Краща координація політики на рівні ЄС і національному рівні: Комісія запровадить Інструмент координації конкурентоспроможності, який працюватиме з державами-членами для забезпечення реалізації спільних цілей політики ЄС на рівні ЄС та на національному рівні, визначення транскордонних проєктів, що становлять інтерес для Європи, та проведення відповідних реформ та інвестицій.

Щодо *досліджень та інновацій*, актуальними є наступні елементи Компасу:

- Європейський фонд конкурентоспроможності: цей фонд замінить численні існуючі фінансові інструменти ЄС із подібними цілями. Передбачається, що він фінансуватиме інвестиції в стратегічні технології – від штучного інтелекту до космічних технологій і від чистих технологій до біотехнологій – у рамках наступної багаторічної фінансової програми. Фонд призначений для сприяння мобілізації приватних інвестицій і підтримки досліджень і розробок.

- Буде створено новий Інструмент координації конкурентоспроможності, щоб держави-члени могли встановити спільні пріоритети конкурентоспроможності у вибраних ключових сферах і проєктах, які вважаються стратегічно важливими та становлять спільний європейський інтерес. Виділено деякі стратегічні сфери, які потребують подальших інвестицій для зміцнення технологічного суверенітету та конкурентоспроможності – ШІ, напівпровідники, квантові технології, передові матеріали, біотехнології, технології чистої енергії, робототехніка, космічні технології, взаємопов'язана та автономна мобільність.

- Європейська рада з інновацій (EIC) у майбутньому повинна черпати натхнення від елементів моделі DARPA США. EIC та Європейська дослідницька рада (ERC) повинні мати спільні стратегічні інтереси та тісніше співпрацювати.

- Закон про Європейський дослідницький простір: цей Акт є частиною Місійного листа Комісара Захарієва. Він має бути представлений у 2026 році та стосуватися, серед іншого, посиленням інвестицій у науково-дослідницьку діяльність, досягнення цільового показника наукоємності у 3% ВВП, орієнтацію фінансування досліджень на стратегічні пріоритети та гармонізацію пріоритетів ЄС та держав-членів.

- Також буде підготовлено Акт про європейські інновації, який базуватиметься на Стратегії запуску та розширення.

- Тема штучного інтелекту буде набувати все більшого значення. Комісія планує "Стратегію штучного інтелекту в науці", а також "Застосування стратегії штучного інтелекту", AI Factories і AI Gigafactories.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/fs_25_338

ПІЛОТНА ПРОГРАМА CHOOSE EUROPE RESEARCH CAREERS РОЗПОЧНЕТЬСЯ У 2025 РОЦІ

Ініціатива спрямована на вирішення проблеми нестабільності в дослідницькій кар'єрі та залучення чудових молодих дослідників до Європи. Вона буде випробувана протягом 2025 року згідно з проєктом робочої програми для Дій Марії Склодовської-Кюрі (MSCA) у Horizon Europe.

Ця ініціатива під назвою "Обирай Європу" була запропонована минулого року в звіті Мануеля Хейтора для Комісії про наступну Рамкову програму досліджень та інновацій. Мета полягає в тому, щоб фінансувати молодих дослідників на їхніх перших постдокторських посадах або після них. Приймаючі установи також зобов'язуються запропонувати кандидатам можливість постійного працевлаштування наприкінці періоду фінансування.

Проєкт робочої програми показує, що Комісія прийняла рекомендацію Хейтора та запустить пілотний проєкт Choose Europe у 2025 році з бюджетом 22,5 мільйона євро.

Відповідно до проєкту конкурсу, заявники, які подають пропозиції щодо програм найму талантів, повинні включати "конкретні довгострокові перспективи кар'єри з перевагою безстрокових або тимчасових контрактів".

Крім того, додатковий конкурс у 2025 році передбачає виділення 10 мільйонів євро на стипендії для переміщених дослідників з України.

https://sciencebusiness.net/news/careers/choose-europe-research-careers-pilot-set-begin-2025?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=EU+to+open+%E2%82%AC1B+funding+round+for+defence+R+D&utm_campaign=

ФОРУМ ЕІС РЕКОМЕНДУЄ ОБ'ЄДНАТИ ЄВРОПЕЙСЬКУ ЕКОСИСТЕМУ СТАРТАПІВ

6 лютого Форум ЕІС представив Генеральному директору Марку Леметру свій щорічний звіт "Орієнтації політики Форуму ЕІС". Форум ЕІС почав свою роботу 10 травня 2021 року для сприяння координації та діалогу із розвитку інноваційної екосистеми Союзу. Його членами є представники державних органів і органів держав-членів і асоційованих країн, відповідальних за інноваційну політику та програми.

Звіт підкреслює необхідність зміцнення та об'єднання екосистеми стартапів у Європі, зокрема шляхом покращення доступності венчурного капіталу та створення більш згуртованих податкових стимулів для стартапів у Європі. Місцеві ініціативи, такі як акселератор SkyDeck Europe, повинні бути розширені, щоб утримувати перспективні компанії, пропонуючи довгострокову підтримку. Крім того, застосування таких моделей, як "гнучкий захист" у Данії та Швейцарії, може знизити витрати на реструктуризацію та зробити Європу більш привабливою для інвесторів. Спрощення процедур подання заявок

на Horizon Europe разом із збільшенням фінансування допоможе подолати розрив між дослідженнями та комерціалізацією. Нарешті, розробка комплексної "Стратегії стартапів і масштабування" могла б забезпечити більш скоординовану відповідь на різноманітні фактори, що спонукають до переміщення, і сприяти більшому утриманню інновацій в ЄС, вважає EIC Forum.

Інша рекомендація звіту зосереджена на стимулюванні інноваційних закупівель у Європі. Правила державних закупівель ЄС мають бути більш сприятливими для інновацій, а на рівні ЄС і на національному рівні мають бути створені всеохоплюючі плани дій, які б усували перешкоди, виявлені у звітах.

https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/eic-forum-presents-its-recommendations-close-europes-innovation-gap-2025-02-07_en

ВИКОНАВЧІ УКАЗИ ТРАМПА ЩОДО НАУКИ США ВИКЛИКАЮТЬ ЗАНЕПОКОЄННЯ ЄВРОПЕЙСЬКИХ АКАДЕМІЙ

Європейська федерація академій наук і гуманітарних наук (ALLEA) у своїй заяві попереджає, що накази Трампа заморозити мільярдні фінансування та

цензурувати дослідження щодо зміни клімату та гендерних питань, вплинуть на глобальну дослідницьку співпрацю та наукову свободу за межами США.

"ALLEA глибоко стурбована тим, що дії адміністрації США можуть мати далекосяжні та руйнівні наслідки для важливих (глобальних) дослідницьких програм, особливо в таких сферах, як охорона здоров'я, клімат, гендерні питання та соціальні науки", – йдеться в заяві федерації.

Альянс академій закликає дослідницькі організації та уряди бути більш обережними та захищати свободу академічних кіл.

<https://sciencebusiness.net/live-blog/horizon-blog-european-rd-policy-newsbytes?page=0&entry=19651&redirected=1#live-blog-entry-19651>

КОМІСІЯ ПРЕДСТАВЛЯЄ СВОЮ ДОРОЖНЮ КАРТУ ДЛЯ ПРОЦВІТАЮЧОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ЄС

Комісія представляє своє бачення сільського господарства та продовольства, амбітну дорожню карту майбутнього сільського господарства та

продовольства в Європі.

Ця дорожня карта закладає основу для привабливої, конкурентоспроможної, стійкої, орієнтованої на майбутнє та справедливої агропродовольчої системи для нинішніх і майбутніх поколінь фермерів і агропродовольчих операторів. Подальше спрощення нашої політики та збільшення впровадження інновацій і цифровізації є передумовами для всіх дій, викладених у Баченні.

Пізніше у 2025 році Комісія запропонує комплексний пакет спрощень для поточної сільськогосподарської законодавчої бази разом із цифровою стратегією ЄС для сільського господарства для підтримки переходу до цифрового сільського господарства.

Бачення окреслює чотири пріоритетні сфери:

Привабливий сектор: сільське господарство має мати необхідну стабільність, щоб заохочувати молодих людей отримувати професію, у тому числі через справедливі доходи та більш цілеспрямовану державну підтримку. Їх також необхідно активно підтримувати, щоб отримати переваги інновацій і нових бізнес-моделей, у тому числі за рахунок вуглецевих і природних кредитів, як додаткових джерел доходу. Комісія прагне забезпечити, щоб фермери не були змушені систематично продавати свою продукцію нижче собівартості виробництва, і вживатиме конкретних заходів з цією метою, зокрема шляхом перегляду Директиви про недобросовісну торговельну практику. Комісія також представить Стратегію оновлення поколінь у 2025 році з рекомендаціями щодо заходів, необхідних як на рівні ЄС, так і на національному/регіональному рівні для усунення бар'єрів для молодих і нових людей, які вступають у професію.

Конкурентоспроможний і стійкий сектор: ЄС продовжуватиме надавати пріоритет продовольчій безпеці та суверенітету різними способами. Торгові переговори та угоди будуть використані повною мірою, захищаючи інтереси європейських фермерів.

Бачення також відповідає запитам фермерів, громадян і суспільства в цілому щодо більш чіткого узгодження виробничих стандартів для імпортованих продуктів, щоб гарантувати, що амбітні стандарти ЄС не призведуть до невиконання конкурентоспроможного становища, водночас відповідаючи міжнародним правилам. З цієї причини Комісія почне вживати заходів у 2025 році для оцінки впливу більшої узгодженості стандартів, коли мова йде про небезпечні пестициди, заборонені в ЄС, і на добробут тварин. Крім того, суворе дотримання та контроль стандартів безпеки харчових продуктів залишається пріоритетом, який не підлягає обговоренню.

Комісія посилить увагу до тваринництва, щоб сприяти довгостроковому майбутньому цього сектору.

Розрахований на майбутнє сектор: сільськогосподарський сектор Європи відіграє важливу роль у переході до низьковуглецевої економіки. Бачення визнає необхідність узгодження кліматичних заходів з продовольчою безпекою та конкретними проблемами, з якими стикається цей сектор. Фермери повинні отримувати винагороду за впровадження природоохоронних практик.

У цьому контексті Комісія ретельно розгляне будь-яку подальшу заборону на використання пестицидів, якщо альтернативи не будуть доступні в розумний час, і спростить доступ до біопестицидів на ринку ЄС.

Комісія також розробить добровільну систему порівняльного аналізу, "компас сталого розвитку на фермі", щоб допомогти фермерам вимірювати та покращувати продуктивність на рівні ферми.

Також буде розроблено Стратегію водостійкості для вирішення гострої потреби в більш ефективному використанні води.

Справедливі умови життя та праці в сільській місцевості: Комісія представить оновлений План дій у сільській місцевості, щоб гарантувати, що сільські території залишатимуться живими, функціональними та тісно пов'язаними з культурною та природною спадщиною ЄС.

Також буде розпочато щорічний діалог про харчові продукти з широким колом учасників, включаючи споживачів, фермерів, промисловість та державні органи, щоб знайти рішення для таких питань, як доступність продуктів харчування та інновації. Зменшення харчових відходів і вирішення проблем суспільства щодо добробуту тварин також будуть уважно розглядатися Комісії в майбутньому.

Заглядаючи наперед, майбутня спільна сільськогосподарська політика як частина майбутньої пропозиції МФФ буде простішою та більш цілеспрямованою, з підтримкою, більшою мірою спрямованою на фермерів, які активно займаються виробництвом продуктів харчування, з особливим акцентом на молодих фермерів і тих, хто веде сільське господарство в районах з природними обмеженнями. Надаватиметься перевага стимулам, а не умовам.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_530

ЗАКОНОДАВЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

КОМЮНІКЕ ЄВРОКОМІСІЇ: ФОРМУВАННЯ ПРИВАБЛИВОГО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО ТА АГРОПРОДОВОЛЬЧОГО СЕКТОРУ ДЛЯ МАЙБУТНІХ ПОКОЛІНЬ (COM/2025/75)

**European
Union**

Це Комюніке представляє міркування Комісії щодо майбутнього сільського господарства та продовольства в Європі. Європейський агропродовольчий сектор має багато сильних сторін і є лідером, коли йдеться про здоров'я, безпеку, якість, сталий розвиток та інновації у виробництві продуктів харчування. Але в нинішньому геополітичному контексті Союз повинен посилити свою відповідь на виклики, з якими стикається агропродовольчий сектор, і готуватися захищати стратегічну автономію та продовольчий суверенітет, переслідуючи свої цілі щодо захисту природи та декарбонізації.

У Комюніке розглянуті такі питання:

1. Формування привабливого сільськогосподарського та продовольчого сектору ЄС для майбутніх поколінь.
2. Цілі на 2040 рік: агропродовольча система є привабливою, конкурентоспроможною, стійкою та справедливою для нинішніх та майбутніх поколінь.
3. Спільна розробка політичних заходів реагування для процвітаючого агропродовольчого сектору
 - 3.1. Сектор забезпечує справедливий рівень життя та використовує нові можливості для отримання доходу
 - 3.2. Конкурентоспроможний та стійкий сектор в умовах глобальних викликів

3.3. Перспективність агропродовольчого сектору, який працює пліч-о-пліч з природою

3.4. Цінування продуктів харчування та сприяння справедливим умовам життя та праці в жвавих сільських районах

4. Створення сприятливого середовища: дослідження, інновації, знання та навички – основа агропродовольчої економіки Європи та каталізатори змін

Комісія запрошує Європейський Парламент, Раду, Європейський економічний і соціальний комітет, Комітет регіонів, соціальних партнерів та всі зацікавлені сторони активно сприяти розробці та впровадженню ініціатив, викладених у цьому Комюніке.

[EUR-Lex - 52025DC0075 - EN - EUR-Lex](#)

ПРОЄКТ РІШЕННЯ РАДИ ЩОДО ОНОВЛЕННЯ ДІЇ УГОДИ ПРО СПІВРОБІТНИЦТВО В ГАЛУЗІ НАУКИ І ТЕХНІКИ МІЖ ЄВРОПЕЙСЬКИМ СПІВТОВАРИСТВОМ ТА УКРАЇНОЮ

1 жовтня 2024 р. Комісія подала до Ради пропозицію щодо поновлення Угоди про науково-технологічне співробітництво між Європейським Співтовариством та Україною.

На своєму засіданні 10 жовтня 2024 року дослідницька робоча група розглянула пропозицію та вирішила запропонувати Комітету постійних представників рекомендувати Раді запитати згоду Європейського парламенту.

18 листопада 2024 року Рада направила проєкт Рішення про поновлення цієї Угоди до Європейського Парламенту для отримання згоди.

11 лютого 2025 року Європейський парламент дав згоду на вищевказаний документ.

eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CONSIL:ST_6291_2025_INIT&qid=1739116109088

РАДА ТА ПАРЛАМЕНТ ПОГОДИЛИСЯ СКОРОТИТИ ХАРЧОВІ ВІДХОДИ ТА ВСТАНОВИТИ НОВІ ПРАВИЛА ЩОДО ВІДХОДІВ ТЕКСТИЛЮ

Президент Ради та представники Європейського парламенту досягли попередньої домовленості щодо цілеспрямованого перегляду рамкової директиви щодо відходів, встановлюючи цілі ЄС із скорочення харчових відходів до 2030 року та заходи щодо більш стійкого текстильного сектору.

Співзаконодавці домовилися про амбітні, але реалістичні цілі щодо харчових відходів до 2030 року: скорочення на 10% відходів переробки та виробництва порівняно із середньою кількістю харчових відходів, утворених у цих секторах у 2021-2023 роках; скорочення на 30% на душу населення відходів у роздрібній торгівлі, ресторанах, громадському харчуванні та домогосподарствах порівняно із середньою кількістю харчових відходів, утворених у цих секторах у 2021-2023 роках. Ці цілі є першими в історії, встановленими на рівні ЄС.

Угода також передбачає добровільну передачу непроданої їжі, безпечної для споживання людиною, як важливий аспект зменшення харчових відходів.

Угода встановлює узгоджені правила щодо розширеної відповідальності виробників текстильних виробів і модних брендів: вони будуть нести відповідальність за свої відходи та повинні будуть сплачувати плату, щоб допомогти фінансувати збір і переробку відходів, що залежатиме від того, наскільки циркулярним і екологічним є дизайн їхньої продукції.

Співзаконодавці погодилися вирішити питання про надмірне утворення текстильних відходів і практики надшвидкої та швидкої моди, щоб запобігти викиданню текстильних виробів до того, як вони закінчать свій потенційний термін служби. Держави-члени можуть адаптувати розмір зборів, які сплачують виробники, відповідно до тривалості використання текстильних виробів та їх довговічності.

Попередня угода передбачає рівні умови гри, включаючи всі компанії в рамках схем розширеної відповідальності виробника. Згідно з цією гармонізованою структурою, усі компанії, включно з меншими, матимуть доступ до необхідних ресурсів та інфраструктури для належної обробки текстильних відходів.

Щоб зменшити адміністративне навантаження, мікропідприємства матимуть додатковий рік для виконання цих зобов'язань після запровадження схем розширеної відповідальності виробника (загалом 3,5 роки після набуття чинності нових правил).

Попередня угода тепер має бути схвалена Радою та Парламентом. Після офіційного прийняття країни-члени ЄС матимуть до 20 місяців, щоб оновити національне законодавство відповідно до нових правил. Комісії буде доручено переглянути та оцінити кілька аспектів рамкової директиви щодо відходів – фінансування схем розширеної відповідальності виробника та можливі цілі щодо текстильних відходів (до 2029 р.), а також роль первинного виробництва у харчових відходах, вплив змін у рівнях виробництва та можливі оновлені цілі щодо скорочення харчових відходів на 2030 та 2035 роки.

<https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/02/19/council-and-parliament-agree-to-reduce-food-waste-and-set-new-rules-on-waste-textile/>

ІМПЛЕМЕНТАЦІЙНЕ РІШЕННЯ КОМІСІЇ (ЄС) 2025/410 ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО РІШЕННЯ 2013/713/ЄС ПРО СТВОРЕННЯ ECRIN-ERIC

Беручи до уваги Регламент Ради (ЄС) No 723/2009 про правову базу Співтовариства для Європейського консорціуму *дослідницької*

інфраструктури (ERIC) та те, що Європейська мережа інфраструктури клінічних досліджень була створена як Європейський консорціум інфраструктури досліджень (ECRIN-ERIC) Комісія прийняла рішення про внесення змін до Статуту ECRIN-ERIC.

Зміни стосуються зменшення фрагментації системи охорони здоров'я та моніторингу досліджень, підтримки реалізації на національному рівні рішень, стратегій, правил і процедур, визначених Генеральним директором ECRIN-ERIC і Асамблеєю членів та передачі нематеріальних і фізичних активів у разі ліквідації організації.

Внесено також доповнення щодо політики поширення – ECRIN-ERIC сприятиме поширенню та обміну результатами, отриманими в ході багатонаціональних клінічних досліджень за підтримки ECRIN-ERIC, а також будь-якого інструменту, процедури чи методології, розробленої за участі ECRIN-ERIC; ECRIN-ERIC сприятиме політиці відкритої науки, а також спільному використанню та вторинному використанню всіх даних, створених за підтримки ECRIN-ERIC.

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A32025D0410&qid=1740824048127#ntr1-L_202500410EN.000101-E0001

АНАЛІТИЧНІ МАТЕРІАЛИ

МОНІТОРИНГ АКАДЕМІЧНОЇ СВОБОДИ 2024

На конференції 5 лютого 2025 року Комісія Європейського парламенту з питань майбутнього науки та технологій (STOA) представила Моніторинг академічної свободи за 2024 рік.

Публікація складається з двох досліджень, які містять ключові висновки та варіанти політики.

Перше дослідження, "Аналіз стану де-факто академічної свободи в ЄС", розглядає різні показники академічної свободи в державах-членах ЄС та аналізує основні загрози академічній свободі та їхній вплив у 10 державах-членах.

Друге дослідження, "Огляд захисту академічної свободи де-юре", дає огляд конституційних положень щодо захисту академічної свободи в усіх державах-членах.

Основні положення виступів:

- Президент ЄП Роберта Меццола підкреслила, що якщо Європа хоче бути лідером у таких галузях, як штучний інтелект, квантові технології, біотехнології, чисті технології тощо, їй потрібні дослідники, які можуть мислити вільно, приймати виклики та розширювати кордони. "Без академічної свободи немає конкурентоспроможності", – сказала пані Меццола.
- Комісар Катерина Захарієва також зазначила важливість академічної свободи для конкурентоспроможності, наприклад, для залучення найкращих талантів. Вона підтвердила свою підтримку *резолюції ЄП щодо академічної свободи* та послалася на дослідження, згадане на слуханнях. Виходячи з цього, ЄС представить законодавчу пропозицію як частину свого Закону про ERA у 2026 році.
- Генеральний директор Марк Леметр наголосив на відмінності між "академічною свободою" та "свободою наукових досліджень". Що стосується правової основи, ЄК зосередиться на свободі наукових досліджень. Навпаки, академічна свобода зосереджена головним чином у вищій освіті, що є відповідальністю держав-членів.
- Заступник Державного секретаря Анджей Шептицький сказав, що "законодавчої бази інколи недостатньо", підкресливши, що академічна свобода потребує кількох інструментів. Пан Шептицький зазначив, що польське головування в Раді ЄС розглядатиме цю тему в різних напрямках, наприклад, Політична програма ERA або Висновки щодо ШІ в науці.

- Мілена Жик Фукс, член наукової ради ERC, просила не розривати співпрацю з Китаєм. Вона також підкреслила роль ERC в інноваціях: понад 40 відсотків патентів у Європі пов'язані з ERC.

[https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU\(2025\)765776](https://www.europarl.europa.eu/stoa/en/document/EPRS_STU(2025)765776)

ЗВІТИ ЄВРОКОМІСІЇ ЩОДО ПРОГРЕСУ У ЗАХИСТІ ВОД, НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЄВРОПЕЙСЬКОГО МОРСЬКОГО ТРАНСПОРТУ ТА УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ ПОВЕНЕЙ

4 лютого 2025 року Європейська комісія публікує *свої останні звіти* (COM/2025/2, COM/2025/3) про стан водних ресурсів у

Європейському Союзі. Висвітлюючи імплементацію Водної рамкової директиви, Директиви про повені та Рамкової директиви про морську стратегію, у звітах висвітлюється прогрес, досягнутий у покращенні стану водних об'єктів ЄС за останні шість років. Вони також визначають ключові сфери, в яких необхідні подальші зусилля. Ці звіти доповнюють звіт Європейського агентства з навколишнього середовища "Стан водних ресурсів у Європі за 2024 рік".

Водні ресурси ЄС стикаються зі значним тиском через нестійке землекористування, гідроморфологічні зміни, забруднення, зміну клімату, збільшення попиту на воду, урбанізацію та зростання населення. Відповідаючи на запитання про основні загрози, пов'язані з проблемами води в їхній країні, більшість європейців згадують забруднення, за яким слідую надмірне споживання та марнотратство води.

Звіти надають цінну інформацію про стан прісної та морської води ЄС та заходи, вжиті для його покращення, а також заходи щодо зниження ризиків повеней. Інформація, надана у звітах, відіграватиме вирішальну роль у формуванні майбутньої Стратегії стійкості водних ресурсів, яка спрямована на вирішення найбільш нагальних проблем, пов'язаних з водою в Європі.

У звіті про *імплементацію Водної рамкової директиви* було визначено кілька позитивних тенденцій. Держави-члени в цілому покращили знання та моніторинг поверхневих та підземних водних об'єктів, збільшили витрати та покращили застосування законодавства ЄС про водні ресурси, хоча існують значні регіональні відмінності. Більшість підземних вод також продовжують досягати доброго кількісного та хімічного статусу.

Однак для досягнення цілей ЄС щодо якості та кількості прісної води необхідна значна робота. Середній стан поверхневих водних об'єктів ЄС є критичним: лише 39,5% досягають доброго екологічного статусу, і лише 26,8% – хорошого хімічного статусу. В основному це пов'язано з широким забрудненням ртуттю та іншими токсичними забруднювачами. Нестача води та посуха також викликають зростаючу стурбованість у більшій частині ЄС.

Оцінка *імплементатії Директиви про повені* демонструє помітні покращення в управлінні ризиками повеней, кращому узгодженні цілей та заходів, а також врахуванні викликів, пов'язаних зі зміною клімату.

Тим не менш, більшість планів не містили кількісних цілей, що ускладнювало висновки щодо ефективності управління ризиками повеней. У зв'язку з тим, що в Європі трапляються все частіші та сильніші повені, держави-члени повинні розширити свої планові та адміністративні можливості, а також адекватно інвестувати у запобігання повеням. Для досягнення цієї мети ключовими є відновлення екосистем та природоорієнтовані рішення, а також заходи готовності, такі як системи раннього попередження та підвищення обізнаності.

Згідно з опублікованою *доповіддю про оцінку Комісією заходів держав-членів оновленої Рамкової директиви про морську стратегію і звіту про тенденції макросміття на береговій лінії ЄС*, було досягнуто певного обмеженого прогресу у впровадженні заходів щодо морського сміття.

Нещодавно було показано, що кількість морського макросміття (предметів розміром понад 2,5 см) на узбережжі ЄС зменшилася на 29% між базовим періодом (2015-2016) та періодом оцінки (2020-2021). Найбільше його спостерігається в Балтійському морі (45%).

На узбережжі ЄС одноразовий пластик скоротився на 40%. Зменшилося і сміття від рибальства і пластикових пакетів. Це досягнення є результатом багатосторонніх, національних, регіональних і громадянських зусиль, започаткованих Рамковою *директивою морської стратегії*.

У той час як заходи зі скорочення морського сміття дають багатообіцяючі результати, заходи, пов'язані з поживними речовинами, хімічним забрудненням і підводним шумом, все ще недостатні. Прогрес у розробці та впровадженні ефективних заходів з відновлення морського біорізноманіття був обмеженим, за двома винятками: захист цілісності морського дна та зменшення тиску з боку некорінних видів. Хоча зміна клімату конкретно не розглядається директивою, морські стратегії забезпечують хорошу основу для моніторингу наслідків зміни клімату.

Держави-члени заохочуються докладати більше зусиль для досягнення доброго екологічного статусу всіх морських вод ЄС і сталого захисту ресурсної бази, від якої залежить економічна і соціальна діяльність, пов'язана з морським судноплавством.

Також опубліковане друге видання *Звіту про навколишнє середовище європейського морського транспорту*, в якому представлено всебічний огляд впливу морського сектору Європи на навколишнє середовище в межах ЄС, а також оцінка практик, спрямованих на підвищення його сталого розвитку. Згідно зі звітом, сектор досягає прогресу на шляху до більшої стійкості, але йому потрібно буде збільшити свої зусилля протягом найближчих років, щоб відіграти свою роль у досягненні кліматичних та екологічних цілей ЄС до 2030 року та досягненні кліматично нейтрального ЄС до 2050 року.

Звіт закликає до подальших дій та посилення інновацій у секторі. Ключовими інструментами для досягнення сталого морського транспорту в Європі є морське регулювання FuelEU, яке стимулює використання низьковуглецевого палива в судноплавстві та встановлення ціни на викиди парникових газів від суден.

ЄС надав ключові рекомендації державам-членам щодо покращення управління водними ресурсами до 2027 року.

[Protect waters and better manage flood risks](https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/marine-litter-eu-coastline-down-almost-one-third-2025-02-04_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=email&pk_campaign=JRC%20newsletter%20February%202025)

[https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/marine-litter-eu-coastline-down-almost-one-third-2025-02-](https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/marine-litter-eu-coastline-down-almost-one-third-2025-02-04_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=email&pk_campaign=JRC%20newsletter%20February%202025)

[04_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=email&pk_campaign=JRC%20newsletter%20February%202025](https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-maritime-transport-environmental-report-2025-02-04_en)

https://transport.ec.europa.eu/news-events/news/european-maritime-transport-environmental-report-2025-02-04_en

ЗВІТ JRC ПРО ЛАНЦЮЖКИ ПОСТАЧАННЯ МЕТАЛЕВОГО ТИТАНУ

Металевий титан є критично важливим для аерокосмічної та оборонної промисловості ЄС і використовується в кількох технологіях, ключових для екологічного та цифрового переходу, таких як виробництво електроенергії, ІТ-обладнання (смартфони, планшети та ноутбуки) або супутники. ЄС є ключовим споживачем титану, і очікується, що використання цього металу лише зросте в найближчі роки. Однак дуже обмежені можливості Європи виробляти металевий титан усередині країни роблять її нетто-імпортером, тобто вона імпортує більше титану, ніж експортує, що формує сильну залежність ЄС від імпорту металевих титанових виробів. Світовий титановий ландшафт зосереджений у кількох ключових регіонах, включаючи Китай, Японію, Росію та Казахстан. З них Японія зосереджується переважно на виробництві кованиго титану, тоді як Китаю не вистачає високоякісного титану для експорту.

І хоча ЄС успішно компенсував втрату російського та українського поставок титану після агресії Росії проти України, ризики для ланцюга постачання титану зберігаються, і Росія продовжує мати значний вплив у світовій аерокосмічній галузі як найбільший у світі виробник авіаційного титану.

Ця залежність наражає ЄС на можливі збої в його ланцюжку поставок, особливо враховуючи те, що в глобальному ландшафті домінує зростання протекціонізму, обмежена кількість постачальників і глобальна напруженість, така як війна Росії проти України.

Новий *звіт JRC Science For Policy Report*, координований Центром *передових досліджень JRC (CAS)*, аналізує поточний ландшафт і пропонує кілька політичних варіантів, як-от зміцнення міжнародних партнерств, посилення циркулярності або повернення частини виробництва до ЄС. Ці заходи можуть допомогти забезпечити стійку титанову екосистему, посилити відкриту стратегічну автономію ЄС і навіть подвоїти зайнятість у внутрішньому титановому секторі. Вони підтримують нещодавні та майбутні рекомендації, сформульовані у *Законі про критичну сировину (CRM)*, *Законі про нульову промисловість*, *Промисловому плані Зеленої угоди*, передбачуваний Угоді про чисту промисловість, перегляді Директиви *WEEE* або *Звіті Драгі*.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/closing-loop-eus-titanium-supply-chain-2025-01-23_en?pk_source=ec_newsroom&pk_medium=email&pk_campaign=JRC%20newsletter%20February%202025

ОЦІНКА ЗАХОДІВ ІЗ ПЕРЕРОБКИ КРИТИЧНОЇ СИРОВИНИ У СКАНДИНАВСЬКИХ КРАЇНАХ

Критична сировина (CRM) визначена ЄС як матеріали, які поєднують високу економічну важливість із значним ризиком поставок. Закон про сировинні матеріали (CRMA) ЄС встановлює контрольні показники переробки стратегічної сировини, які неможливо досягти без радикальних змін у способах відновлення таких матеріалів після використання. Існує нагальна потреба в покращених технологічних рішеннях, які дозволять краще збирати та сортувати відходи, які можуть слугувати сировиною для подальшого використання. Як правило, ці процеси переробки також повинні стати більш ефективними та мати можливість відновлювати більшу кількість окремих матеріалів, ніж це можливо сьогодні.

Цей звіт розглядає, як забезпечити кращу ефективність використання ресурсів щодо CRM у скандинавських країнах.

https://www.norden.org/en/publication/evaluation-potential-measures-reach-recycling-benchmarks-critical-raw-materials-act?utm_medium=email&utm_source=transactional&utm_campaign=Norden_Newsletter

ЗГІДНО З НОВИМ ДОСЛІДЖЕННЯМ ЄВРОБАРОМЕТРА, ЄВРОПЕЙЦІ РІШУЧЕ ПІДТРИМУЮТЬ НАУКУ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Останнє опитування Євробарометра щодо "обізнаності та ставлення європейських громадян до науки та технологій", опубліковане у лютому 2025 р., показує, що понад 8 із 10 громадян (83%) вважають загальний вплив науки та технологій позитивним. Дві третини респондентів (67%) однаково погоджуються, що наука і технології роблять наше життя легшим, здоровішим і комфортнішим.

Респонденти вважають, що відновлювані джерела енергії (87%), інформаційно-комунікаційні технології (79%), а також вакцини та боротьба з інфекційними хворобами (77%) позитивно вплинуть на наш спосіб життя в найближчі 20 років.

Опитування показує, що більшість європейців хочуть дізнатися більше про наукові розробки (58%). Тим не менш, брак часу (40%), відсутність інтересу (37%) і брак знань у галузі науки і технологій (36%) залишаються суттєвими перешкодами щодо залучення громадськості до науки і технологій.

Разом з тим більшість громадян висловлюють певне занепокоєння з приводу потенціалу наукових застосувань для загрози правам людини (58% згодні з твердженням), і майже дві третини (64%) також вважають, що наука і технології можуть допомогти покращити навколишнє середовище та боротися зі зміною клімату, але вони здебільшого допомагають компаніям заробляти гроші.

Цьогоріч опитування було зосереджено на використанні штучного інтелекту для наукових досліджень, виявивши неоднозначні погляди громадян. 38% респондентів кажуть, що довіряють науковим дослідженням і відкриттям, створеним за допомогою штучного інтелекту, тоді як чверть (25%) не довіряє цьому типу досліджень. Проте половина громадян ЄС (50%) погоджуються, що штучний інтелект, який використовується в науці, сприяє науковим відкриттям, які призведуть до вирішення серйозних проблем, таких як зміна клімату та серйозні захворювання.

Щоб зацікавити громадян і підвищити обізнаність громадськості про підтримку ЄС науки, досліджень та інновацій, у першій половині 2025 року планується запустити комунікаційну кампанію ЄС. Кампанія демонструватиме дослідницькі та інноваційні проекти, які підтримує ЄС, і їх роль у покращенні життя людей.

<https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/3227>

БАРОМЕТР ГЛОБАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА 2025

Всесвітній економічний форум і McKinsey & Company представили друге видання Барометра глобального співробітництва, життєво важливого інструменту для вимірювання та спрямування співпраці в сферах торгівлі, технологій, клімату, охорони здоров'я та безпеки.

Барометр глобального співробітництва 2025 пропонує комплексну оцінку глобального співробітництва в цілому у світі та за п'ятьма складовими: торгівля та капітал, інновації та технології, клімат та природний капітал, здоров'я та благополуччя, а також мир та безпека. Аналізуючи 41 показник, звіт визначає області прогресу та стагнації, висвітлюючи складність співпраці у світі з економічною невизначеністю, геополітичними розбіжностями та технологічним прогресом.

Глобальна співпраця стагнувала з 2020 року і у 2024 р. ледве перевищила рівень до пандемії COVID-19. Зниження співпраці відбувається, коли світ входить у стан більшої нестабільності, спричиненої високим рівнем невдоволення виборами та геополітичним суперництвом. Одночасно зросла і глобальна напруженість, загрожуючи підірвати попередні моделі багатосторонньої співпраці.

Вторгнення Росії в Україну, триваючі конфлікти на Близькому Сході, війна в Судані свідчать про нездатність міжнародної спільноти об'єднатися, щоб запобігти чи зупинити цю ескалацію насильства, це викликає найсерйозніше занепокоєння щодо стану глобальної кооперативної сили.

Проте зниження співпраці не означає, що співпраця повністю зникла. Зростання співпраці можна побачити в чотирьох із п'яти основних напрямів, зокрема у транскордонному поширенні знань, науково-дослідних розробках, потоках даних і збільшенні певних потоків капіталу, таких як іноземні інвестиції та фінансування боротьби з кліматом. Однак ці позитивні маркери слід кваліфікувати двома способами; по-перше, зростаючі потоки часто були зосереджені в кількох економіках, потенційно підриваючи

широке процвітання, необхідне для підтримки загальних тенденцій. По-друге, ці потоки залишаються значно нижчими за рівні, необхідні для досягнення спільних цілей (наприклад, досягнення нульових показників). У міру того, як світ віддаляється від епохи співпраці та опиняється у більшому безладі, він ризикує зберегти нову, структурно приглушену кооперацію, яка пропонує менше можливостей для учасників шукати спільне рішення відомих і нових глобальних проблем. Щоб уникнути такого результату, лідери повинні будуть вжити заходів, які принесуть негайні результати населенню, водночас направляючи світ на шлях досягнення спільних цілей.

Інноваційні та технологічні тенденції – ця складова відстежує 9 показників: середня ціна літій-іонного акумулятора, транскордонні потоки даних (у відсотках від загального трафіку інтелектуальної власності), транскордонні патентні заявки (у відсотках від загальної кількості патентних заявок), транскордонні дослідження та розробки (у відсотках від ВВП), особи, які користуються Інтернетом, іноземні студенти (у відсотках від населення), торгівля ІТ-товарами (у відсотках до ВВП), торгівля ІТ-послугами (у відсотках до ВВП), сукупна факторна продуктивність.

Складова інновацій і технологій вивчає елементи глобальної співпраці, які можуть прискорити інновації та сприяти технологічному прогресу. У 2023 році зростання в цьому компоненті показало позитивну траєкторію, яка спостерігається з 2012 року. Майже всі показники залишаються вищими за середні значення до пандемії. Винятком є іноземні студенти, кількість яких нижча за середній рівень до пандемії. Глобальне співробітництво в галузі технологій та інновацій продовжувало стимулювати глобальне впровадження нових технологій.

Цифровізація глобальної економіки продовжує підтримувати співпрацю, але глобальна фрагментація у застосуванні передових технологій може уповільнити глобальне зростання продуктивності. Оскільки світ вступає в новий період, коли програми машинного навчання будуть масштабуватися в економіках і суспільствах, опанування штучного інтелекту буде вирішальним для країн і компаній для забезпечення зростання. Лише генеративний ШІ може створити вартість від 2,6 до 4,4 трильйонів доларів США в галузях. Проте, згідно з прогнозами, ШІ вплине на майже 40% робочих місць у всьому світі. За даними МВФ, приблизно половині з них загрожує звільнення.

У 2023 році ціни на літій-іонні батареї, які залежать від високоглобальних ланцюжків створення вартості, впали. Частково це було зумовлено постійними інноваціями та потужним нарощуванням поставок найважливіших корисних копалин, часто завдяки прогресу в технологіях пошуку та видобутку. Падіння ціни підтримало зростання на 30% у розгортанні цієї технології.

Торгівля ІТ-послугами, транскордонні потоки даних і кількість людей, які користуються Інтернетом, також продовжували збільшуватися у 2023 році. Добре функціонуюча глобальна співпраця у формі торгівлі та потоку капіталу є вирішальною вимогою для винаходу та впровадження нових технологій. Після того, як технології розроблені, необхідна співпраця, щоб забезпечити її впровадження. Посилення торговельних обмежень, особливо у важливих інноваційних секторах, створює значні

ризика для глобальної співпраці та прогресу в досягненні цілей сталого розвитку та глобальної доступності цих інновацій.

Незважаючи на те, що торгівля має вирішальне значення для сприяння розвитку нових технологій, нові технології можуть запропонувати величезний приріст ефективності та розширення можливостей для торгівлі. За деякими оцінками, оцифрування екосистеми торгівлі може збільшити торгівлю між G7 майже на 9 трильйонів доларів або майже на 43%.

Незважаючи на ці позитивні ознаки, існують серйозні питання щодо глобальної фрагментації передових технологій, оскільки різні економіки прагнуть зберегти свої переваги. Важливі ланцюги поставок, наприклад напівпровідників, постраждали від посилених заходів контролю над відповідними потоками сировини та передових технологій. Зростання передачі деяких нематеріальних активів по всьому світу, кількості транскордонних патентних заявок та транскордонних досліджень і розробок уповільнилося у 2023 році. Усі ці тенденції можуть сприяти стагнації сукупної факторної продуктивності (TFP). Хоча це не єдиний показник прогресу, TFP є корисним показником загальної інноваційності. Він вимірює співвідношення загального виробництва (ВВП) до загальних витрат, причому інновації є ключовим фактором підвищення рівня продуктивності. Дивлячись у майбутнє, оскільки інновації стають головною лінією геостратегічних міркувань, лідерам потрібно буде визначити шляхи впровадження здорових заходів безпеки, не скорочуючи співпраці. Наприклад, суверенний штучний інтелект – розробка систем штучного інтелекту та супутніх можливостей у межах національних кордонів – можна розвивати разом із розвитком багатосторонніх партнерств, які встановлюють стандарти, створюють кордони та сприяють транскордонним потокам даних.

[WEF Global Cooperation Barometer 2025.pdf](#)

РЕАЛІЗАЦІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ЗЕЛЕНОЇ УГОДИ: ДОСЛІДЖЕННЯ JRC ПОКИ ЩО ВИЯВИЛО НЕОДНОЗНАЧНИЙ ПРОГРЕС

30 січня JRC опублікував найповніше дослідження прогресу в досягненні широких цілей Зеленої угоди. Зелена угода спрямована на скорочення викидів парникових газів на 55% до 2030 року, досягнення кліматичної нейтральності до 2050 року та ресурсоефективну економіку. Цей прогрес базується на допоміжних заходах у різних секторах, які охоплюють енергетику, транспорт, циркулярну економіку, сільське господарство та продовольство, екосистеми та біорізноманіття, забруднення води, ґрунту та повітря. Систематичний аналіз показує прогрес від чистої енергії до біорізноманіття та цілей нульового забруднення, а також посиляється на звіт про *прогрес у сфері клімату*.

Дослідження визначає 154 обов'язкові та необов'язкові цілі, які складають Зелену угоду, і надає миттєвий знімок прогресу в їх досягненні на основі наявних знань і даних. Вони розбиті на сім тематичних областей, щоб допомогти легко орієнтуватися в досягненні Зеленої угоди: кліматичні амбіції; чиста, доступна та безпечна енергія; циркулярна економіка; стійка та розумна мобільність; екологізація спільної сільськогосподарської політики та стратегії "Від ферми до столу"; збереження та захист

біорізноманіття; просування до нульового забруднення навколишнього середовища без токсичних речовин.

Ключові висновки: зі 154 цілей 32 наразі "на плані", а 64 визначено як "потрібне прискорення", тобто вони працюють, але для досягнення цілей вчасно потрібен більший прогрес. Виявлено, що 15 цілей "не прогресують" або "регресують", а щодо 43 цілей дані наразі відсутні.

У багатьох сферах було досягнуто значного прогресу на шляху сталої трансформації Європи. Наприклад, викиди парникових газів постійно зменшуються, причому значне скорочення досягнуто в таких ключових секторах, як енергетика та промисловість. Прогрес у переробці та сталих виробничих процесах сприяє переходу до чистої економіки замкнутого циклу, вирішуючи проблему відходів і підкреслюючи необхідність зменшення залежності Європи від обмежених ресурсів.

Хоча прогрес є багатообіцяючим, необхідні додаткові дії для досягнення цілей до 2030 року. Наприклад, в енергетичному секторі відновлювані джерела енергії повинні зростати швидше, щоб досягти цільового показника в 42,5%, і це має підтримуватися інвестиціями в інфраструктуру та інновації. Розширення охоронюваних територій і відновлення екосистем будуть мати вирішальне значення для припинення втрати біорізноманіття. Покращені дані та системи моніторингу також необхідні для відстеження прогресу, оскільки на сьогодні 28% цілей не мають достатньо даних.

Чи йде Європа до 2050 року? Прогрес є неоднозначним, оскільки багато законодавчих ініціатив у рамках Зеленої угоди були прийняті лише нещодавно, як-от Закон про відновлення природи, і ще не реалізуються. Інші обговорюються або мають тривалий час, перш ніж можна буде досягти значних результатів. Визначення того, чи ми йдемо по шляху досягнення різних цілей, має важливе значення для розуміння того, де потрібні додаткові дії для досягнення амбітних цілей Зеленої угоди та забезпечення всеосяжного добробуту європейських громадян у межах планети.

У дослідженні визначено деякі сфери, що викликають велике занепокоєння, наприклад, популяції звичайних птахів демонструють позитивні ознаки відновлення з 2010 року, але популяції птахів на сільськогосподарських угіддях продовжують неухильно скорочуватися.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/delivering-european-green-deal-jrc-study-finds-mixed-progress-so-far-2025-02-05_en

КЛІМАТИЧНІ СТРАТЕГІЇ G20 НЕДОСТАТНІ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ЦІЛЕЙ ПАРИЗЬКОЇ УГОДИ

Згідно з нещодавно опублікованою *Глобальною кліматичною та енергетичною перспективою (GECO) 2024*, 2025 рік повинен стати роком прискорених глобальних кліматичних дій. У звіті йдеться про те, що найбільші економіки світу – разом відомі як G20

– не на шляху до досягнення мети обмеження глобального потепління до "значно нижче" 2°C до кінця століття.

Це суперечить зобов'язанню всіх сторін Паризької угоди обмежити підвищення глобальної середньої температури до кінця століття значно нижче 2°C над доіндустріальним рівнем. Важливо те, що країни також взяли на себе зобов'язання продовжувати зусилля, щоб обмежити підвищення температури до 1,5°C, щоб уникнути найбільш екстремальних наслідків зміни клімату. Звіт вказує на значну прогалину амбіцій для досягнення цієї глобальної цілі.

У звіті пояснюється, що поточні національні зобов'язання (*національно визначені внески, або NDC*) і довгострокові зобов'язання все ще недостатні, щоб обмежити потепління до 1,5°C до 2100 року. Глобальні викиди досягнуть свого піку в цьому десятилітті, перш ніж почнуть скорочуватися, що призведе до підвищення глобальної середньої температури на 2,6 °C до 2100 року відповідно до поточної політики. Однак, якщо країни повністю виконають свої цілі NDC, це підвищення може бути обмежено 2,3°C, а виконання зобов'язань щодо декарбонізації в середині століття може ще більше знизити його до 1,8°C. Однак, щоб обмежити глобальне потепління до 1,5° C, світові необхідно до 2035 року скоротити викиди парникових газів на 56% порівняно з рівнем 2022 року, досягнувши скорочення на 90% до 2050 року.

Терміновість якнайшвидшого досягнення цих цільових показників NDC була наголошена в нещодавньому звіті Служби зі зміни клімату Коперника, який показав, що 2024 рік був найтеплішим роком у глобальних рекордах температури, починаючи з 1850 року, і першим календарним роком, коли аномалії глобальної середньої температури досягли 1,6°C вище доіндустріального рівня. Хоча середні глобальні температури коливаються з року в рік, 2024 рік не став винятком. Кожен з останніх 10 років (2015–2024) був одним із 10 найтепліших років в історії. Це швидке підвищення глобальної температури призвело до значних негативних наслідків у всьому світі. Наприклад, минулого року по всьому світу спостерігалися екстремальні погодні явища, включаючи руйнівні лісові пожежі в Каліфорнії та повені у Валенсії, які посилювалися зміною клімату. Щоб скоротити розрив між міжнародними зобов'язаннями та фактичними викидами, у звіті вказано рівні викидів, які економіки G20 повинні досягти до 2035 року, щоб зберегти амбіцію 1,5°C. Кожна країна повинна досягти принаймні 50% виробництва невикопної електроенергії та забезпечити, щоб електроенергія становила принаймні 35% від загального споживання енергії. Країнам також потрібно буде запровадити уловлювання та зберігання вуглецю (CCS), щоб впоратися з приблизно 5-20% промислових викидів, одночасно максимізуючи поглинання вуглецю через землекористування та управління лісовим господарством.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/g20-climate-strategies-insufficient-meet-paris-agreement-goals-2025-01-31_en

221 НОВА ТЕХНОЛОГІЯ, ЯКА МОЖЕ СФОРМУВАТИ МАЙБУТНЄ ЄВРОПИ

Відповідно до технічного звіту Об'єднаного дослідницького центру (JRC) "Слабкі сигнали в науці та технологіях – 2024", Європа займає сильні позиції в наукових дослідженнях нових технологій. У звіті аналізуються нові технології в таких ключових сферах, як штучний інтелект, квантові обчислення та біотехнології, які можуть підвищити конкурентоспроможність Європи в різних сферах.

Передбачення нових технологій має вирішальне значення для конкурентоспроможності Європи, оскільки це дозволяє політикам використовувати їхні переваги, одночасно розглядаючи потенційні наслідки для суспільства, економіки та безпеки. Нещодавно опубліковане дослідження базується на кількісній методології, розробленій JRC у 2019 році, призначеній для виявлення "слабких сигналів розвитку технологій" або дуже ранніх індикаторів нових технологій, які можуть привести до передових досліджень у цій галузі.

Мета звіту, четвертого такого роду, полягає в тому, щоб надати нове розуміння останніх розробок у нових технологіях та проаналізувати їхній потенційний вплив на суспільство. У ньому експерти розглянули набір із 221 нової технології, виявленої протягом 2024 року, і розподілили їх за дванадцятьма тематичними кластерами від електронної охорони здоров'я до аерокосмічної галузі. Багато з виявлених нових технологій також пов'язані зі штучним інтелектом і машинним навчанням із застосуванням у таких сферах, як охорона здоров'я, фінанси та транспорт. У звіті підкреслюється потенціал цих технологій для трансформації промисловості та покращення життя людей. Наприклад, штучний інтелект можна використовувати для розробки персоналізованих ліків, а машинне навчання може підвищити ефективність транспортних систем.

Що стосується наукових досліджень, новий технічний звіт JRC показує, що Європа займає сильні позиції щодо більшості з 221 нових технологій і категорій. Особливо в кластерах цифрових близнюків (віртуальних копій фізичних об'єктів), ІІІ та машинного навчання, терапії та біотехнологій, енергетики, навколишнього середовища та сільського господарства.

Європейські організації роблять значний внесок у наукові публікації та відповідають за 1% найвпливовіших наукових статей. Але, незважаючи на те, що Європа перевершує кількість наукових публікацій, звіт показує, що США та Китай лідирують у патентуванні, а також знаходяться в авангарді виробництва наукових знань у більшості кластерів нових технологій у дослідженні.

На практиці це означає, що хоча Сполучені Штати, Китай і Європа разом займають передові позиції у виробництві наукових знань, європейські організації менш схильні патентувати результати своїх досліджень, ніж організації в Китаї чи Сполучених Штатах.

У звіті також підкреслюється важливість міжнародної співпраці та обміну знаннями. Щоб зберегти свою конкурентоспроможність, Європі необхідно усунути прогалини в патентуванні та стратегічно інвестувати в покращення нині фрагментованого ландшафту досліджень і розробок.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/221-emerging-technologies-could-shape-europes-future-2025-02-17_en

2023 РІК: РЕКОРДНЕ ЗРОСТАННЯ ВІДНОВЛЮВАНОЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ

У 2023 році на *відновлювані джерела енергії* припадало 45,3% *валового споживання електроенергії* в ЄС, що на 4,1 *відсоткових пункти* більше, ніж у 2022 р. Це є найбільшим річним збільшенням частки відновлюваної енергії у валовому споживанні електроенергії з моменту початку часових рядів у 2004 р.

Крім того, річне збільшення у 2022 р. (3,5 в.п.) і 2020 р. (3,3 в.п.) були другим і третім за величиною щорічного зростання відповідно. Вітрова (38,5% від загального обсягу) і гідроенергія (28,2%) становлять більше двох третин загального обсягу електроенергії, виробленої з відновлюваних джерел. Далі йшла сонячна енергія, яка склала 20,5%, тоді як на тверде біопаливо та інші відновлювані джерела припадало 6,2% і 6,6% відповідно. Зростання відновлюваної електроенергії за останнє десятиліття в основному було досягнуто завдяки розширенню вітрової та сонячної енергії. Сонячна енергія є джерелом, що найшвидше зростає, з 7,4 терават-годин (ТВт-год) у 2008 році (що становить лише 1% від загального обсягу) до 252,1 ТВт-год у 2023 році.

Дані показують, що понад 75% електроенергії, спожитої у 2023 році, було вироблено з відновлюваних джерел в Австрії (87,8%, переважно гідроенергетика), Швеції (87,5%, переважно гідроенергетика та вітряна енергія) та Данії (79,4%, переважно вітрова енергетика). Частки вище 50% також зареєстровані в Португалії (63,0%), Хорватії (58,8%), Іспанії (56,9%), Латвії (54,3%) і Фінляндії (52,4%). На іншому кінці шкали частка електроенергії з відновлюваних джерел становила менше 20% на Мальті (10,7%), Чехії (16,4%), Люксембурзі (18,0%) та Угорщині (19,5%).

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/w/ddn-20250221-3>

МІЖНАРОДНА СПІВПРАЦЯ

ДЕЛЕГАЦІЯ МОН У США: ЗМІЦНЮЄМО ПАРТНЕРСТВО У СФЕРІ ОСВІТИ ТА ВІДКРИВАЄМО НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ СПІВПРАЦІ

Протягом минулого тижня делегація Міністерства освіти і науки України на чолі з міністром Оксеном Лісовим, його першим заступником Євгеном Кудрявцем та заступницею керівника Офісу Президента Оленою

Ковальською перебувала з робочим візитом у США. Головна мета поїздки – зміцнення партнерства у сфері освіти та створення нових можливостей для співпраці.

Під час відрядження представники МОН провели низку робочих зустрічей.

- З представниками Міжнародного валютного фонду розпочали діалог щодо підтримки освіти і науки як основи для розвитку людського капіталу та економіки в Україні.

- З представниками Світового банку обговорили основні результати спільних проєктів: LEARN, що підтримує реформу НУШ та забезпечує її стабільне фінансування на 3 роки у розмірі \$415 млн, та UIHERP, мета якого підвищення конкурентоспроможності ЗВО через розвиток лабораторій, навчально-дослідної бази, а також посилення управлінської спроможності. У межах проєкту на підтримку системи вищої освіти виділено \$200 млн. У фокусі уваги – розгляд можливості розширення співпраці для підтримки сфери дошкілля та профтехосвіти організацією.

- З послом України в США Оксаною Маркаровою обговорили можливості розширення освітньої співпраці між країнами та залучення міжнародної підтримки. А також з конгресменом-республіканцем Тімом Волбергом, який нещодавно був обраний на керівну посаду в Комітет з питань освіти і трудових ресурсів нижньої палати Конгресу.

- З представниками Global Partnership for Education обговорили імплементацію сарасіті гранту в розмірі \$2,7 млн для зміцнення спроможності освітньої системи України.

- American Council для залучення їхньої допомоги в імплементації закону "Про застосування англійської мови в Україні" та навчання вчителів та викладачів ЗВО.

- З Національними академіями наук, інженерії та медицини США щодо посилення співпраці. Особливу увагу приділили імплементації механізмів підтримки гранту Національної академії наук обсягом 20 млн доларів, що сприятиме розвитку наукового потенціалу України.

- З представниками IREX щодо перегляду спільних програм.

<https://mon.gov.ua/news/delehatsiia-mon-u-ssha-zmitsniuemo-partnerstvo-u-sferi-osvity-ta-vidkryvaiemo-novi-mozhlyvosti-dlia-spivpratsi>

УХВАЛЕНО РОЗПОРЯДЖЕННЯ ПРО ПІДПИСАННЯ УГОДИ МІЖ УРЯДОМ УКРАЇНИ ТА ЄВРОПЕЙСЬКОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ ПУБЛІЧНОГО ПРАВА

Кабінет Міністрів України ухвалив розпорядження "Про підписання Угоди між урядом України та Європейською

організацією публічного права про створення офісу Європейської організації публічного права в Україні".

Угоду спрямовано на оновлення договірно-правової бази з Європейською організацією публічного права (ЄОПП), зміцнення та розвиток співробітництва, зокрема запровадження постійної присутності ЄОПП в Україні, що розширить проєктну діяльність цієї організації в нашій країні.

Також угода визначає основні положення щодо постійної присутності та діяльності ЄОПП в Україні, що дасть змогу співпрацювати з організацією для подальшої реалізації

правової реформи, зокрема у напрямі підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері права.

Довідково:

21 жовтня 2022 року Президент України Володимир Зеленський підписав Закон України "Про приєднання України до Угоди про заснування та Статут Європейської організації публічного права" (ухвалений Верховною Радою України 6 жовтня 2022 року № 2634-IX).

Україна стала повноправним членом Європейської організації публічного права (ЄОПП), що сприятиме:

- подальшій співпраці та прогресивному розвитку освіти і науки в Україні та Європі;
- ефективній реалізації реформ в Україні, зокрема підготовки висококваліфікованих фахівців у сфері права;
- реалізації спільних проєктів та ініціатив.

Також це дасть змогу залучити ЄОПП до адаптації національного законодавства до європейського для реалізації задекларованого стратегічного курсу державної політики України – вступу до ЄС.

Європейська організація публічного права – міжнародна організація, створена 2004 року в Афінах (Греція). Метою Організації є поширення знань у галузі публічного права та просування європейських цінностей через публічне право.

ЄОПП має статус спостерігача в Генеральній Асамблеї ООН, Міжнародній організації праці, Міжнародній організації з міграції (14 постійних представництв в державах-учасниках та при міжнародних організаціях).

Наразі до Угоди приєдналися 17 країн (Греція, Франція, Італія, Португалія, Румунія, Кіпр, Грузія, Албанія, Молдова, Естонія, Болгарія та ін.).

<https://mon.gov.ua/news/ukhvaleno-rozporiadzhennia-pro-pidpysannia-uhody-mizh-uriadom-ukrainy-ta-ievropeiskoiu-orhanizatsiieiu-publichnoho-prava>

УКРАЇНА В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ТА СВІТОВОМУ НАУКОВОМУ ПРОСТОРІ

УКРАЇНСЬКІ НАУКОВЦІ ОТРИМАЮТЬ БІЛЬШЕ МОЖЛИВОСТЕЙ ДЛЯ МІЖНАРОДНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: СТАРТУВАВ ПРОЄКТ LUKE

5–6 лютого 2025 року в Брюсселі (Королівство Бельгія) офіційно відкрито проєкт LUKE. Мета проєкту: зміцнення міжнародної наукової співпраці України, запуск спільних дослідницьких ініціатив та залучення додаткового фінансування для українських науковців, а також поглиблення інтеграції України до Європейського дослідницького простору.

До консорціуму LUKE увійшли 25 установ та організацій з 15 країн, а його координатором є німецька Агенція з управління проєктами (DLR). Україну представляють: Міністерство освіти і науки України, Національна академія наук України, Національний фонд досліджень України, Український інститут науково-технічної експертизи та інформації, Civitta Ukraine

LUKE стане платформою для спільного фінансування транснаціональних науково-дослідних проєктів за участю України. Ключова мета проєкту – оголошення спільного конкурсу дослідницьких грантів для посилення української екосистеми досліджень та інновацій, наукового потенціалу України для післявоєнного відновлення та економічного розвитку. Проєкт триватиме з 1 січня 2025 року до 31 грудня 2028 року.

Під час стартової зустрічі партнери обговорили з Генеральними директоратами Європейської комісії з досліджень та інновацій (DG RTD), а також розширення та східного сусідства (DG ENEST) теперішню ситуацію у сфері досліджень та інновацій в Україні, здійснили перші кроки для ефективної реалізації проєкту та провели командну роботу для визначення подальших (фінансових) ресурсів для підтримки українських проєктів у сфері досліджень та інновацій.

Детальніше про проєкт LUKE — [*за посиланням*](#).

<https://mon.gov.ua/news/ukrainski-naukovtsi-otrymaut-bilshe-mozhlyvostei-dlia-mizhnarodnykh-doslidzhen-startuvav-proiekt-luke>

DEFENCE TECH INNOVATIONS FORUM: ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНЬОГО ВІЙСЬКОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ ВЖЕ СЬОГОДНІ

18-19 лютого 2025 року в Києві відбувся *Defence Tech Innovations Forum 2025*, організований кластером Brave1 та присвячений оборонним інноваціям, які формують теперішнє і майбутнє сектору в Україні та світі. Форум об'єднав українських та міжнародних виробників, інвесторів, експертів у галузі оборонних технологій та представників інноваційних оборонних агентств з країн-партнерів.

На Defence Tech Innovations Forum було представлено чотири домени, у яких відбуваються ключові defence tech-революції сьогодення, – Повітря, Земля, Вода та Космос.

Зокрема у рамках домену Повітря провідні експерти та військові розповіли, якою має бути протиповітряна оборона країни, щоб успішно відбивати масовані атаки дронів, крилатих чи балістичних ракет і гіперзвукової зброї. У межах домену Земля дискусії були зосереджені навколо роботизованих наземних комплексів, а в рамках водних оборонних інновацій учасники Форуму дізналися про результати роботи водних дронів українського виробництва. Ще однією важливою темою Форуму стало обговорення нових вимірів воєн майбутнього – у космічному просторі. У рамках кожного з чотирьох тематичних блоків українські розробники – defence- та miltech стартапи і компанії – представили унікальні рішення для оборонних і наступальних операцій для сучасних воєн. Учасники форуму високо оцінили оборонні напрацювання і перспективи українського оборонного сектору.

Офіс оборонних інновацій ЄС (EUDIO) сприяє зміцненню співпраці між оборонними промисловими секторами ЄС та України, як це передбачено новою Європейською оборонною промисловою стратегією, Спільними зобов'язаннями щодо безпеки між ЄС та Україною, а також Європейською оборонною промисловою програмою. EUDIO підтримує діяльність у сфері оборонних інновацій і сприяє спільним ініціативам та співпраці між інноваційними та промисловими учасниками з ЄС та України.

Довідково:

Defence Tech Innovations Forum 2025 був організований Brave1 за підтримки Офісу оборонних інновацій ЄС через проєкт EU4Business: SMEPIS.

Brave1 – це український кластер інновацій оборони, спрямований на підтримку оборонної галузі країни і створенні найкращих технологічних рішень для задоволення потреб Сил безпеки та оборони України. Brave1 є платформою для співпраці між компаніями, що розвивають оборонні технології, урядом, військовими, а також інвесторами, волонтерськими фондами, медіа та всіма, хто допомагає прискорити перемогу за допомогою технологій.

Цей кластер був створений спільними зусиллями кількох міністерств України, включаючи Міністерство цифрової трансформації України, Міністерство оборони України, Генеральний штаб Збройних Сил України, Раду національної безпеки і оборони України, Міністерство стратегічних галузей промисловості України та Міністерство економіки України.

https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/defence-tech-innovations-forum-формування-майбутнього-військових-технологій-вже-сьогодні_uk?s=232

МІЖНАРОДНІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ОСВІТЯН І НАУКОВЦІВ

28–30 січня 2025 року в місті Сучава (Румунія) відбувся навчальний тренінг "Veille et montage de projects internationaux / Підготовка та реалізація міжнародних проєктів". Захід організувала Дирекція Центральної та Східної Європи Всесвітньої агенції франкомовних університетів (AUF) та об'єднав представників Міністерства освіти і науки України, Дніпропетровської обласної військової адміністрації та українських університетів.

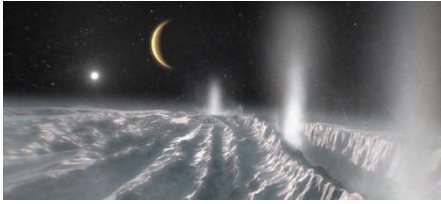
Тренінг був присвячений підготовці та управлінню міжнародними освітніми проєктами. Експертки AUF – Ліліана Люпушор та Мікаела Бабут – поділилися досвідом з експертизи міжнародних грантів, розповіли про ключові аспекти структури та реалізації проєктів, а також надали поради щодо їх успішного впровадження. З українського боку координацію заходу забезпечила Наталя Яковишена, керівниця Центру франкомовних програм Університету імені Альфреда Нобеля (м. Дніпро).

AUF підтримує ініціативи українських університетів у межах *спеціального плану допомоги*, запровадженого після початку повномасштабного вторгнення. Наразі 14 українських університетів Києва, Харкова, Дніпра, Одеси, Чернівців, Львова та Херсона є членами цієї мережі.

<https://mon.gov.ua/news/mizhnarodni-mozhlyvosti-dlia-ukrainskykh-osvitian-i-naukovtsiv>

НАУКОВІ ДОСЯГНЕННЯ

ПРІОРИТЕТИ КОСМІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Під час роботи Європейської космічної конференції названі пріоритетні сфери космічних досліджень, зокрема штучний інтелект, технології двигунів і батареї. У цих сферах інновації найбільше потрібні для підтримки конкурентоспроможності європейського космічного сектору.

Комісія вважає космос центральним елементом не лише своєї економічної конкурентоспроможності, а й оборони та безпеки. "Це принесе надшвидкий супутниковий Інтернет, надточне навігаційне спостереження, а в майбутньому – бурхливу економіку на низькій навколоземній орбіті, космічний туризм, штучний інтелект, енергетику, виробництво в космосі, видобуток корисних копалин і колонії", – сказав Кубілюс, єврокомісар з питань оборони та космосу.

Європейське космічне агентство вже дивиться на десятиліття вперед, створюючи свій план Voyage 2050, який визначає науку та технології, які знадобляться йому для його місій з 2035 по 2050 рік. На вершині списку є технології рухової установки, особливо двигуни високої потужності.

https://sciencebusiness.net/news/r-d-funding/ai-formation-flying-these-are-space-technologies-europe-wants-develop?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=EU+to+open+%E2%82%AC1B+funding+round+for+defence+R+D&utm_campaign=

UNIVERSITY GROUP ЗАПУСКАЄ ІНСТРУМЕНТ СПОСТЕРЕЖЕННЯ ЗА ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Європейська асоціація університетів (EUA) *запустила* обсерваторію та табло вищої освіти для підтримки науково-обґрунтованої політики в цьому секторі.

Інструменти EUA складаються з чотирьох компонентів:

- Табло відстежує політику Європейського освітнього простору
- Інструмент порівняльного аналізу дозволяє порівнювати вищі навчальні заклади
- Microdata Access надає основні дані щодо європейських університетів
- Наявне також спеціальне сховище для додаткових інструментів і звітів

Майбутні вдосконалення включатимуть меншу кількість термінології, прозорість джерел даних і більш зручний інтерфейс.

<https://sciencebusiness.net/live-blog/horizon-blog-european-rd-policy-newsbytes?page=0&entry=19651&redirected=1#live-blog-entry-19651>

КІЛЬСЬКІ ДОСЛІДНИКИ КООРДИНУЮТЬ МІЖНАРОДНИЙ ПРОЄКТ ІЗ ЗАПАЛЬНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ ВАРТІСТЮ 11 МІЛЬЙОНІВ ЄВРО

Kiel University

Christian-Albrechts-Universität zu Kiel

Ревматоїдний артрит (РА) і запальне захворювання кишківника (ЗЗК) належать до найпоширеніших хронічних запальних захворювань (ХЗЗ). Хоча значні дослідницькі зусилля привели до покращення лікування, все ще бракує інструментів для прогнозування ризиків і профілактичних заходів для цих захворювань. Європейський дослідницький проєкт PerPrev-CID (Персоналізоване прогнозування та профілактика захворювань при хронічних запальних захворюваннях) має на меті заповнити цю прогалину шляхом вивчення нових стандартів ранньої молекулярної діагностики та лікування цих захворювань, щоб запропонувати пацієнтам більш ефективну допомогу.

Проєкт координується Університетською лікарнею Шлезвіг-Гольштейну (UKSH), медичним факультетом Кільського університету (CAU) і Кластером передового досвіду "Прецизійна медицина при хронічному запаленні" (PMI) і об'єднує 15 міжнародних дослідницьких установ з 8 країн. Протягом наступних п'яти років він отримає загальну суму 11 мільйонів євро від Рамкової програми Європейського Союзу з досліджень та інновацій Horizon Europe. Крім того, уряд Швейцарії виділить понад 2,5 мільйона євро для фінансування Swiss Associate Partners.

Мета дослідження: виявлення раннього прогресування захворювання. PerPrev-CID має на меті розробити нові стандарти для профілактики та лікування двох прототипів CID, ревматоїдного артриту і запального захворювання кишечника на ранній стадії.

Спираючись на попередні та поточні дослідницькі зусилля ЄС щодо оптимізації таргетної терапії, PerPrev-CID аналізуватиме перехресні та поздовжні набори даних Omics (наприклад, геноміка, метаболоміка, протеоміка), а також клінічні фенотипи пацієнтів та груп ризику для визначення маркерів, які передбачають перехід до активного захворювання, прогресування захворювання та ранній рецидив захворювання. Для кращого моніторингу індивідуального прогресування захворювання та самопочуття пацієнтів PerPrev-CID також розробляє безпечні цифрові технології охорони здоров'я, такі як переносні пристрої та програми для відстеження низки об'єктивних показників здоров'я та забезпечення постійного цифрового моніторингу даних пацієнтів. Мережа розроблятиме інноваційні біомаркери на основі домашніх методів взяття зразків біоматеріалів, таких як кров і кал. Крім того, проєкт оцінюватиме ефективність дієтичного втручання, спрямованого на метаболічну вісь триптофану, для запобігання спалахів і прогресування захворювання на ранніх стадіях РА та ЗЗК.

Завдяки цим зусиллям і зосередженню на залученні пацієнтів, проєкт значно сприяє розширенню можливостей пацієнтів і просуванню досліджень, орієнтованих на пацієнта. "Ми прагнемо кинути виклик традиційному підходу "зверху вниз" у медичних дослідженнях, сприяючи спільній творчості, коли пацієнти та особи з ризиком розвитку РА чи ЗЗК залучаються як активні зацікавлені сторони протягом усього процесу дослідження.

Ця участь дає їм можливість брати активну участь у прийнятті рішень щодо їхнього здоров'я", – каже Розенстіль.

https://sciencebusiness.net/network-updates/kiel-researchers-coordinate-eu11m-international-project-inflammatory-diseases?utm_source=ActiveCampaign&utm_medium=email&utm_content=Macron%20calls%20for%20ambitious%20EU%20innovation%20strategy%20in%20AI%2C%20cleantech%2C%20defence&utm_campaign=Science%7CBusiness%20Bulletin%20No%20%201240

БІБЛІОТЕКА ДОКАЗІВ ПРАКТИКИ ВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА: ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

JRC *запустив Farming Practices Evidence Library*, всеосяжну базу даних, яка об'єднує наукові висновки про вплив різних методів землеробства на навколишнє середовище та клімат. Разом із зручною інформаційною панеллю цей *інструмент надає доступні науково обґрунтовані дані*

політикам, фермерам і дослідникам. Бібліотека доказів дозволяє користувачам аналізувати дані про вплив методів ведення сільського господарства, а також узагальнювати результати ключових досліджень.

Недавнє *дослідження* Європейської комісії використовувало інформацію з Бібліотеки для оцінки потенціалу пом'якшення наслідків зміни клімату 19 стратегічних планів Спільної сільськогосподарської політики на 2023-2027 роки. Дані були використані для оцінки заходів, спрямованих на скорочення викидів парникових газів, покращення якості ґрунту та оптимізації управління поживними речовинами.

Аналіз показав, що ці плани можуть скоротити викиди ЄС щонайменше на 31 мільйон тонн еквіваленту CO₂ на рік, головним чином за рахунок покращення поглинання вуглецю в ґрунті та зниження викидів від таких практик, як сівозмінна, покривні культури або органічне землеробство. Бібліотека доказів також може допомогти зацікавленим сторонам у покращенні, наприклад, управління водними ресурсами.

Нещодавній аналіз використав бібліотеку для виявлення *15 методів ведення сільського господарства, які є потенційно корисними для зменшення споживання води та покращення її якості*, наприклад агролісомеліорація та покривні культури. Пов'язуючи результати дослідження з конкретними показниками навколишнього середовища, бібліотека полегшує оцінку втручань у сільське господарство та розробляє політику, яка покращує як екологічну, так і кліматичну стійкість.

Крім оцінки політики, бібліотека доказів приносить користь різним групам зацікавлених сторін, наприклад моделювачам для вдосконалення біофізичних і агроекономічних моделей, допомагаючи моделювати заходи політики та оцінювати їхній вплив ex-ante. Бібліотека, яка базується *на всеосяжному зборі даних метааналізу*, також може слугувати основою для систем порівняльного аналізу сталого сільського господарства, підтримуючи зусилля із сертифікації відповідно до Таксономії сталого фінансування ЄС.

Крім того, дослідники, асоціації фермерів і неурядові організації, які займаються сталим сільським господарством, покладатимуться на ці знання, щоб отримати уявлення про вплив різних методів ведення сільського господарства на навколишнє середовище.

На основі Бібліотеки наукове співтовариство також може виявити прогалини в знаннях і розглянути майбутні дослідницькі зусилля.

Довідково

JRC Farming Practices Evidence Library є частиною дослідницької та наукової підтримки, яку JRC пропонує для аналізу сільськогосподарської та харчової політики.

Нещодавно JRC також опублікував інформаційну панель моніторингу продовольчої системи ЄС та інформаційну панель ЄС щодо деградації ґрунтів. JRC підтримує Європейську Комісію в розробці, реалізації та оцінці Спільної сільськогосподарської політики та пов'язаної політики, сприяючи майбутньому сталого сільського господарства та продовольства ЄС.

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/farming-practices-evidence-library-tool-agricultural-sustainability-2025-02-21_en

КОМІСІЯ ЗАПУСКАЄ НОВИЙ ЦЕНТР БІОТЕХНОЛОГІЙ І БІОВИРОБНИЦТВА ДЛЯ ПІДТРИМКИ ІННОВАЦІЙНИХ КОМПАНІЙ

30 січня 2025 року Комісія запустила новий

Хаб біотехнологій і біовиробництва на виконання Стратегії Комісії щодо розвитку біотехнологій і біовиробництва в ЄС, щоб підтримати компанії –

особливо стартапи та МСП – у виведенні інноваційних продуктів на ринок ЄС і підвищити їх конкурентоспроможність. Хаб, розміщений на порталі Комісії "Ваша Європа", слугуватиме оперативним інструментом для легкої та доступної інформації про відповідне законодавство ЄС, можливості фінансування та мережі підтримки бізнесу, такі як Enterprise Europe Network та European Cluster Collaboration Platform.

Хаб біотехнологій і біовиробництва надає інформацію всіма мовами ЄС про:

- джерела фінансування ЄС, доступні для біотехнологічних і біовиробничих компаній;
- дослідницькі інфраструктури, які можуть підтримувати дослідження та розробки в галузі біотехнологій або біовиробництва;
- доступні ресурси, щоб допомогти біотехнологічним або біовиробничим підприємствам розширювати масштаби, включаючи мережі, пілотні та тестові установки та аналіз ринку;
- захист інтелектуальної власності, на який мають право інноваційні компанії;
- процеси авторизації нових біотехнологічних продуктів, таких як ліки для людини та ветеринарні препарати або корми та харчові інгредієнти, а також підтримка, яка пропонується заявникам протягом цих процесів;
- правила та вимоги, яких компанії повинні дотримуватися при розробці та маркетингу біотехнологічних продуктів у ЄС.

Безперервний розвиток Хабу підтримуватиме спеціальна робоча група радників із малих і середніх підприємств у рамках Enterprise Europe Network.

Біотехнологія є однією з найбільш швидкозростаючих інноваційних галузей промисловості в ЄС, яка має потенціал революціонізувати охорону здоров'я, сільське господарство, продукти харчування та корми і промисловість у Європі протягом найближчих років. Процвітаючий сектор біотехнологій і біовиробництва буде ключовим фактором для побудови більш конкурентоспроможного, інноваційного та стійкого ЄС, який успішно здійснить свій зелений і цифровий перехід.

https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_25_365

УДОСКОНАЛЕННЯ СКРИНІНГУ ТА ЛІКУВАННЯ РАКУ МОЛОЧНОЇ ЗАЛОЗИ

Перша офіційна версія європейської схеми забезпечення якості послуг з лікування раку молочної залози тепер доступна на *веб-центрі Європейської комісії*. Схема визначає набір вимог до якості лікування, що охоплює скринінг, діагностику, лікування та подальше спостереження.

Мета – забезпечення якості та безперервності медичної допомоги по всій Європі. Служби лікування раку молочної залози, включаючи скринінгові відділення, лікарні, онкологічні центри та клініки, можуть звертатися до схеми для впровадження вимог до якості та показників для моніторингу та покращення якості своїх послуг. Інструмент самооцінки буде доступний, щоб допомогти службам визначити їхню готовність до виконання вимог схеми та те, що їм потрібно зробити, щоб отримати сертифікат.

Схема така:

заснований на доказах і орієнтований на пацієнта підхід,
орієнтований на безперервність догляду, добровільний, модульний і гнучкий.

Схема *схвалена Європейською кооперацією з акредитації (EA)*, асоціацією, яка керує акредитацією на європейському рівні. Європейська комісія готує розгортання та практичне управління схемою, а додаткова інформація буде доступна на веб-центрі для зацікавлених служб лікування раку молочної залози та органів сертифікації.

Програми скринінгу ефективні в запобіганні смертей від раку, і дані показують, що скринінг у віковій групі 50–69 років може призвести до *34% зниження* смертності від раку молочної залози. Тому профілактика, раннє виявлення та рівний доступ до якісної медичної допомоги є пріоритетом в Європі, як зазначено в *Рекомендаціях Ради 2022 року* щодо посилення профілактики раку шляхом раннього виявлення, що є частиною європейського *Плану боротьби з раком*.

Широке запровадження *Європейської схеми забезпечення якості* та *Європейських рекомендацій щодо скринінгу та діагностики раку молочної залози* може сприяти наданню більш комплексних та однорідних онкологічних послуг у ЄС, забезпечуючи людям у всій Європі рівний доступ до оптимального медичного обслуговування. Це допоможе подолати нерівність у доступі до якісної медичної допомоги в Європі, а також сприятиме переміщенню пацієнтів усередині та між системами охорони здоров'я в майбутньому.

Довідково

Європейська схема забезпечення якості послуг з лікування раку молочної залози розроблена в рамках Ініціативи Європейської комісії з раку молочної залози (ECIBC) і є одним із заходів Схеми скринінгу на рак молочної залози ЄС. JRC координував розробку схеми в тісній співпраці з медичними працівниками, дослідниками та представниками пацієнтів, а також Генеральним директором з охорони здоров'я та харчової безпеки (SANTE).

https://joint-research-centre.ec.europa.eu/jrc-news-and-updates/improving-breast-cancer-screening-and-care-2025-02-03_en

ПОТОЧНІ ПРОЕКТИ

ПРОКЛАДАННЯ ЦИРКУЛЯРНОСТІ ВІД ОРГАНІЧНИХ ЗАЛИШКІВ ЛІКЕРО-ГОРІЛЧАНИХ ЗАВОДІВ ДО ЦІННИХ АЛЬТЕРНАТИВ М'ЯСА

Оскільки населення світу постійно зростає, зростає і потреба в нових, стійких джерелах їжі. На жаль, сьогоденні системи виробництва харчових продуктів страждають від не-ефективності, що призводить до зростання втрат побічних продуктів і промислових відходів.

Зосереджуючись на одній із цих областей, а саме на значних відходах, які утворюються у виноробній та дистиляційній промисловості, проєкт BionovFOOD розробляє методи та рішення для використання органічних побічних продуктів біопереробки.

Органічні відходи, які BionovFOOD перетворює на альтернативні джерела білка, включають виноградні вижимки, винний осад і барду. "Проєкт спрямований на демонстрацію цих процесів у пілотному та демонстраційному масштабі, оцінку їхньої екологічної стійкості та створення нових харчових продуктів, які є поживними та стійкими", – заявляє Маттео Марангон, дослідник координатора проєкту Університету Падуї.

З моменту свого запуску у вересні 2023 року BionovFOOD успішно інтегрував органічні залишки з лікєро-горілчаних заводів у систему біопереробки, запроваджуючи нові підходи до валоризації шляхом виробництва біомаси на основі грибів, багаті білками.

Для цього здійснено визначення оптимальних умов вирощування їстівних нитчастих грибів, розроблені пілотні та демонстраційні процеси для перетворення побічних продуктів лікєро-горілчаного виробництва на нові м'ясні альтернативи на основі грибів. Також були проведені випробування із оцінки засвоюваності субстратів і біомаси, багаті на білок, з позитивними результатами. Кінцева мета проєкту – розроблення пропозицій із перетворення побічних продуктів лікєро-горілчаного заводу в стійкі, екологічно чисті джерела білка, зменшення відходів і сприяння циклічній економіці.

Деталі проєкту

Координатор: Італія, учасники: Італія, Швеція.

Внесок ЄС € 188 590,08

Тривалість: вересень 2023 – серпень 2025.

<https://cordis.europa.eu/article/id/456262-forging-a-circular-path-from-organic-distillery-residues-to-high-value-meat-alternatives>

ЗРОБИТИ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ДОСТУПНИМ ДЛЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Від відкриття та розробки ліків до персоналізованої медицини штучний інтелект має величезний потенціал у науках про життя. Але значна частина цього потенціалу залишається невикористаною. Інтеграції ШІ часто заважають технічні складності та відсутність стандартизації даних. Проєкт AI4LIFE, яким керує Доротея Дьорр, керівник наукового проєкту Euro-BioImaging у Фінляндії, спрямований на вирішення цих проблем.

"Розгортання та використання моделей штучного інтелекту часто вимагає передових знань у програмуванні, методах машинного навчання та навіть обчислювальних інфраструктурах, яких немає у багатьох науковців", – каже вона. "Ця прогалина в досвіді робить багатьох дослідників нездатними повною мірою використовувати можливості ШІ".

AI4LIFE створює зручні платформи, які роблять інструменти ШІ доступними навіть для тих, хто не має досвіду в обчислювальних науках. Ці платформи сприятимуть аналізу біологічних зображень, таких як мікроскопічні сканування зразків тканин. Системи дозволяють дослідникам використовувати ШІ для складних завдань, таких як сегментація, виявлення об'єктів і виділення ознак.

Проєкт особливо зосереджений на принципах FAIR – доступність, сумісність і багаторазовість – для наборів і моделей зображень із підтримкою ШІ. Є надія, що це сприятиме співпраці, одночасно зменшуючи потребу окремих дослідників у повторній обробці даних, таким чином скорочуючи обчислювальні витрати. Консорціум AI4LIFE прагне розробити керований спільнотою репозиторій FAIR-сумісних моделей ШІ для аналізу біологічних зображень, відомий як BioImage Model Zoo.

Окрім розробки моделей штучного інтелекту, проєкт AI4LIFE активно бере участь у залученні спільноти, щоб максимізувати вплив своїх рішень.

"Проєкт активно бере участь у широкому розповсюдженні інформації, пропонуючи навчальні сесії та презентації для науковців", – каже Дьорр.

Крім того, AI4LIFE сприяє прозорості, регулярно публікуючи результати своїх досліджень у журналах відкритого доступу та представляючи свої висновки на міжнародних конференціях. Цей відкритий підхід дозволяє іншим вченим спиратися на моделі AI4LIFE, розширюючи охоплення проєкту.

Деталі проєкту

Координатор: Фінляндія

Учасники: Велика Британія, Іспанія, Італія, Німеччина, Португалія, Швеція, Франція, Фінляндія

Загальні витрати: € 4 141 167; внесок ЄС € 4 141 166

Тривалість: вересень 2022 – серпень 2025.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/making-ai-accessible-life-science-research>

ЗАВЕРШЕНІ ПРОЄКТИ

ІННОВАЦІЇ ДОПОМАГАЮТЬ ГАРАНТУВАТИ, ЩО ЄВРОПЕЙСЬКІ ПРОДУКТИ ХАРЧУВАННЯ НЕ КОШТУВАТИМУТЬ ЗЕМЛІ

Європейські агропродовольчі ланцюги стикаються з низкою викликів, від зростання цін до зміни клімату. Проєкт CO-FRESH, що фінансується ЄС, розробив нові методики, інструменти та ідеї, щоб підштовхнути плодово-овочеву галузь до більшої стійкості. Результати забезпечать кращу підготовку харчової промисловості до майбутнього, що принесе користь виробникам і споживачам.

Агропродовольчі системи Європи мають розвиватися у світі, який трансформується завдяки технологічним інноваціям. Водночас ці життєво важливі сектори стикаються з локальними та глобальними проблемами, пов'язаними зі зміною клімату, погіршенням навколишнього середовища та дефіцитом ресурсів.

У проєкті CO-FRESH Echeverría координувала широкий консорціум партнерів у всьому ЄС з метою адаптації європейських агропродовольчих систем, щоб вони стали більш соціально, економічно та екологічно стійкими та краще підготовленими до майбутнього. У семи тематичних дослідженнях CO-FRESH розробила та пілотувала нові системні підходи до виробництва агропродовольчої продукції, нові методи, інструменти та ідеї, і прагне розповсюдити ці інновації по всій Європі.

Зокрема, проєкт досліджував ефективніше використання ресурсів у ланцюжках створення вартості фруктів і овочів, а також скорочував кількість пластикових і харчових відходів та мав на меті збільшити термін зберігання продуктів з мінімальною обробкою, таких як салати в пакетиках.

Успіх CO-FRESH ґрунтується на цілісному підході до ланцюжків створення вартості плодів і овочів, що допомагає учасникам ланцюга працювати разом ефективніше.

До інноваційних підходів, які успішно реалізовано в проєкті, належать: використання інтелектуальних систем Інтернету речей для зменшення споживання води на малих фермах шляхом оптимізації зрошення; розробка рослинної їжі з низьким рівнем обробки з місцевих культур; зменшення кількості пластикових відходів за рахунок використання компостованого біопластику для упаковки харчових продуктів.

Команда розробила нову схему сертифікації, щоб підвищити обізнаність і скоротити виробництво мікропластику в ланцюжку постачання фруктів та овочів, а також інструмент управління для інтеграції та координації зацікавлених сторін у коротких ланцюжках створення вартості.

Щоб поширити свої висновки в агропродовольчому секторі Європи, CO-FRESH створив понад 20 відео, доступних на YouTube, а також фінальне відео про проєкт, показане на заході в Брюсселі. Команда виступила з презентаціями на понад 120 ярмарках, конференціях, семінарах і зустрічах і охопила широкий спектр зацікавлених сторін

агропродовольчої галузі. Окрім цього, завдяки проєкту було опубліковано понад 100 статей, інформаційні бюлетені CO-FRESH та короткі повідомлення. Результати проєкту також були представлені на кількох наукових конференціях і зустрічах, наразі опубліковано 10 наукових статей у відкритому доступі та ще 4 знаходяться на стадії рецензування.

Деталі проєкту

Координатор: Іспанія

Учасники: Бельгія, Греція, Іспанія, Італія, Нідерланди, Німеччина, Польща, Словаччина, Франція, Угорщина

Загальні витрати: € 7 531 708; внесок ЄС € 6 992 304

Тривалість: жовтень 2020 – березень 2024.

<https://projects.research-and-innovation.ec.europa.eu/en/projects/success-stories/all/innovation-helps-ensure-european-foods-dont-cost-earth>

ПОДІЇ: КОНФЕРЕНЦІЇ, СЕМІНАРИ, ТРЕНІНГИ, СТИПЕНДІЇ, ГРАНТИ

УРЯД СЛОВАЦЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ НАДАЄ СТИПЕНДІЙ ДЛЯ ГРОМАДЯН УКРАЇНИ НА 2025/2026 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Відповідно до Програми співробітництва між Міністерством освіти і науки України і Міністерством освіти Словачької Республіки в галузі освіти на 2005- 2008 роки від 2005 року (термін дії якої продовжено до підписання нового документу) Уряд Словачької Республіки надає для громадян України на 2025/2026 навчальний рік:

- 15 стипендій для студентів на навчання за освітнім ступенем бакалавр/магістр (строк навчання від 1 до 10 місяців);
- 6 стипендій для студентів 5 курсу Ужгородського національного університету кафедри словацької філології, які навчаються на вчителів словацької мови та літератури (максимальний строк навчання 1 семестр (5 місяців) для особи);
- 15 стипендій на навчання або проведення науково-дослідних робіт для аспірантів та на викладання лекцій або проведення науково-дослідних робіт для викладачів ЗВО або дослідників (термін від 1 до 10 місяців для особи);
- 10 стипендій на навчання в літній школі з вивчення словацької мови та культури (період проведення – серпень 2025 року).

До Міністерства пакет документів подається в електронній та паперовій формах. Перелік необхідних документів та інші деталі розміщено *на сайті Міністерства освіти, досліджень, розвитку та молоді Словачької Республіки*.

Паперові документи приймаються за адресою: пр. Берестейський, 10, м. Київ, 01135, Міністерство освіти і науки України, директорат міжнародної співпраці з приміткою на конверті: "Стипендії на навчання у Словачькій Республіці 2025/2026".

В електронному форматі скановані документи (формат PDF) надсилаються до Міністерства на адресу: international@mon.gov.ua. У темі листа необхідно зазначити "Стипендії на навчання у Словацькій Республіці 2025".

Подати документи можна до 01 квітня 2025 року (включно). Неукомплектовані пакети документів, а також документи, які надіслали невчасно або з порушенням умов, не будуть розглядатися.

Консультації з питань стипендій надаватимуться за телефоном (044) 481-32-77.

Водночас інформуємо про запровадження спрощеної процедури в рамках процесу в отриманні Словацької візи (надається на термін перебування більше трьох місяців, але не більше одного року). Детальна інформація знаходиться на сайті [за посиланням](#).

Додатково інформуємо про зміну адреси Міністерства освіти, досліджень, розвитку та молоді Словацької Республіки. Нова адреса: вул. Чернишевського 50, м. Братислава, Словацька Республіка. Відповідно у заявці (application form) кандидатів повинна бути зазначена нова адреса Міністерства освіти, досліджень, розвитку та молоді Словацької Республіки.

<https://mon.gov.ua/news/uriad-slovatskoi-respubliky-nadaie-stypendii-dlia-hromadian-ukrainy-na-20252026-navchalnyi-rik>

MSCA ВІДКРИВАЄ КОНКУРС COFUND НА 101,8 МЛН ЄВРО

Програма Marie Skłodowska-Curie Actions у рамках Horizon Europe оголосила конкурс "Спільне фінансування регіональних, національних і міжнародних програм (COFUND)". Кінцевий термін подання пропозицій – 24 червня 2025 року. Європейська комісія виділить 101,8 мільйона євро на підтримку інституційних, регіональних, національних і міжнародних програм навчання та розвитку кар'єри дослідників.

COFUND дозволяє організаціям створювати нові або зміцнювати існуючі докторські та постдокторські програми з метою найму дослідників і залучення міжнародних талантів шляхом співфінансування значної частини їх вартості. Організації, які отримують вигоду від такого фінансування, повинні поповнювати його за рахунок власних джерел. Наполегливо заохочується взаємодія з фондами політики згуртованості та Фондом відновлення та стійкості (RRF).

<https://marie-skłodowska-curie-actions.ec.europa.eu/news/msca-opens-eu1018m-call-to-co-fund-doctoral-and-postdoctoral-programmes>

РОБОЧА ПРОГРАМА EDF 2025 ВИДІЛЯЄ ПОНАД 1 МІЛґАРД ЄВРО НА ОБОРОННІ ДОСЛІДЖЕННЯ

Комісія прийняла п'яту щорічну робочу програму в рамках *Європейського оборонного фонду* (EDF), виділяючи понад 1 мільярд євро на проекти спільних досліджень і розробок у сфері оборони. Нова програма підтримує розвиток критично важливих оборонних технологій і можливостей відповідно до пріоритетів ЄС. Цьогорічна програма включає:

Технологічний виклик у сфері штучного інтелекту;

Дослідження та розробки щодо синергії цивільної оборони та оборони в космосі, енергетичній стійкості, наземних боях та кіберпросторі;

Подальша підтримка стартапів та МСП шляхом каскадного фінансування;

Право українських компаній на отримання акселераційної підтримки.

Оголошується 9 конкурсів на 31 тему, серед яких: 15 наукових тем для вивчення нових оборонних технологій; 15 тем для розробки для виведення передових можливостей на ринок; 1 тема для підтримки мережі національних координаційних центрів EDF.

14 із запропонованих тем конкурсу підтримують цілі *Платформи стратегічних технологій для Європи* (STEP) у сфері цифрових технологій та глибоких технологічних інновацій, чистих та ресурсозберігаючих технологій та біотехнологій. Проекти, які відповідають вимогам цього конкурсу, отримають знак *STEP Seal*. Крім того, 2 спеціальні гранти нададуть подальшу підтримку Альянсу із оборонної медицини.

Прийом заявок розпочинається в середині лютого 2025 року, кінцевий термін подання – до 16 жовтня 2025 року.

Додаткова інформація: *Європейський фонд оборони – Робоча програма 2025; Інформаційна довідка*

[Зміцнення європейської оборони через інновації. Запуск Робочої програми EDF 2025 - Європейський Союз](#)